

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön) i Kristianstads kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön)		
Kommun	Kristianstad		
Socknar	Heliga Trefaldighets församling, Kristianstad		
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta, bilaga 1		
Fastigheter	Enligt förteckning i bilaga 2		
Läge	Ca 5 km nordväst om Kristianstads centrum, omedelbart väster om stadsdelen Näsby, vid Araslövssjöns östra kant		
Kartblad	Topografiska kartan	3D SO Kristianstad	
	Ekonomiska kartan	3D 3j Råbelöv (033 39)	
		3D 2j Kristianstad (033 29)	
Koordinater	X:1395989, Y:6215569		
Naturgeografisk region	Nr 7: Skånes sediment- och horstområden		
Regleringsföretag mm	Norra Lingenäsets invallningsföretag 1977 (berör nordöstra delen av reservatet)		
	Nedre Helgeåns regleringsföretag från 1936		
	Nedre Helgeåns fiskevårdsområde (Araslövssjön)		
	Skyddsområde för grundvattentäkter (berör en mindre del av reservatet)		
Areal	Ca 456 ha, varav 320 ha land		
Förvaltare	Kristianstads kommun		

NäsbybeslutNR021118

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 83	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 83	5050-3739		

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att Kristianstads kommun skall vara förvaltare av reservatet.

Med stöd av 7 kap 7§ miljöbalken förklarar Länsstyrelsen att, när detta beslut vunnit laga kraft, skall Länsstyrelsens i Kristianstads län beslut om bildande av naturreservat på Norra Lingenäset den 23 april 1968, dnr III R 11-22-67 (objektnummer 11-02-023) samt beslutet om fastställd skötselplan den 6 juli 1990, dnr 2312-16-89, upphöra att gälla.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att

- bevara ett natur- och kulturlandskap präglat av nedre Helgeåns vattenståndsfluktuationer
- bevara och utveckla områdets ädellövskogar med lång trädbärande kontinuitet och speciella växt- och djurliv
- bevara och utveckla sumpskogarna samt vissa bladvass- och videområden med de olika växt- och djurarter som är knutna till dessa biotoper
- bevara och utveckla de betes- och slåtterberoende strandängarna och torrare öppna gräsmarkerna med deras karaktäristiska vegetation och djurliv
- att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för arter och livsmiljöer enligt EU:s fågeldirektiv och habitatdirektiv
- vårda de äldre kulturhistoriska element i form av stenmurar, vattengravar och en ödetomt som finns bevarade i området
- vårda utvalda delar av de militära lämningar, som träddungar, vattenhål mm, som finns kvar inom området

- tillgodose allmänhetens intresse för att uppleva områdets natur samt informera besökarna om områdets karaktär, med dess skiftande natur, långa hävdhistoria och speciella kulturhistoria.
- tillgodose behovet av ett lättillgängligt och varierat naturområde för undervisning i biologi och ekologi samt teoretiskt och praktiskt inriktad naturvård inom samtliga utbildningsnivåer (förskola – högskola)

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad eller annan anläggning
2. vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att gräva, schakta, muddra, fylla ut, dämna, invalla eller bedriva husbehovstäkt
3. omföra hagmark eller ängsmark till åker eller kultiverad betesmark
4. plantera eller så buskar, lövträd, barrträd eller andra för området främmande växter
5. bedriva vasstäkt
6. bedriva skogsbruk, avverka träd eller buskar eller bortföra död ved
7. utföra vegetationsklippning i Araslövssjön utan tillstånd av reservatsförvaltaren
8. på land eller i vatten använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra gödselmedel eller jordförbättringsmedel
9. tillskottsfodra betesdjur med undantag för övergångsfodring i samband med betessläpp och installering och på plats som överenskommit med reservatsförvaltaren

10. hålla betesdjur i betesfällorna under perioden 15 november – 15 april
(medgivande att hålla får i betesfälla utanför denna period får lämnas av
reservatsförvaltaren)
11. uppföra vilthägn
12. dra fram luftledning
13. uppsätta någon form av båtbygga eller annan förtöjningsanordning för båtar
utom vid den gamla båtplatsen på udden sydväst om Näsby gård (Frankes
udde)
14. upplåta mark- eller vattenområde för militära eller andra liknande övningar
15. utnyttja marken, bl a i kommersiellt hänseende, på väsentligt annat sätt än vad
som sker vid tiden för detta beslut
16. anordna eller upplåta mark och vatten för tävling, övning eller lägerverk-
samhet inom det område som på bifogade karta (bilaga 2, karta 1) angivits
med särskild skraffering och i övrigt endast efter tillstånd från
reservatsförvaltaren.
17. efter den 31 december 2003 bedriva eller upplåta mark- och vattenområden
för jakt på våtmarksfåglar med undantag av skyddsjakt enligt
jaktförordningens bestämmelser.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

18. dikesrensa
19. dra fram markledning.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. röjning, gallring, hamling och avverkning av träd och buskar samt behandling av gräsvegetation (tuvtåtel, starr, bladvass etc) genom slaghackning, fräsning eller bränning inom befintlig eller blivande betes- och slåttermark, så som närmare anges i fastställd skötselplan
2. skötsel av betesmarker innefattande betesdrift, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar enligt fastställd skötselplan
3. skötsel av slåttermark innefattande slåtter och borttagning av höet
4. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan
5. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning
6. utmärkning av och upplysning om reservatet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. gräva, borttaga, täcka över, borra, mejsla, måla eller på annat sätt skada block, stenmurar, levande eller döda träd, buskar och stubbar
2. plocka kärlväxter, mossor eller lavar inom de områden som på bifogade karta (bilaga 2, karta 2) angivits med särskild skraffering på Norra och Södra Lingenäset samt Västra fäladen
3. bortföra död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada träd och buskar

4. under hela året medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur inom de områden som skrafferats på bifogade karta (bilaga 2, karta 3)
5. göra upp eld med undantag för eldning på för ändamålet upplåtna grillplatser eller i spritkök och gasolkök
6. framföra cykel, motorfordon eller motordrivet fordon annat än på för ändamålet upplåtna vägar och stigar
7. rida eller köra med häst annat än på för motorfordonstrafik upplåtna vägar
8. tälta annat än på för ändamålet upplåten plats
9. ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
10. parkera annat än på för ändamålet upplåtna parkeringsplatser
11. lyfta och landa med luftfarkost
12. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna
13. på störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare, CD-spelare, musikinstrument eller dylikt.

Vidare är det förbjudet att utan reservatsförvaltarens tillstånd

14. utföra vetenskapliga eller andra undersökningar som kan störa naturmiljön
15. anordna tävling, övning eller lägerverksamhet inom de områden som angivits på bifogade karta (bilaga 2, karta 1)
16. lägga upp båt eller annan farkost.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för

- åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information och tillgänglighet i området i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan, eller
- för drift och underhåll av befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör eller
- för normalt underhåll av vägar.

Befintliga ledningar och vägar vid tidpunkten för detta beslut har angivits på karta 4, bilaga 2.

Föreskrifterna skall inte heller begränsa möjligheten att

- utforma miljöanpassad dagvattenbehandling i anslutning till befintligt kärr i nordöstra delen av reservatet, i anslutning till befintlig dagvattenledning i sydvästra delen av reservatet och i anslutning till framtida nytillkommande bostadsbebyggelse väster om Stridsvagnsvägen,
 - utföra en lokal miljöanpassad avloppsanläggning eller anordning för uppumpning av sjövattnet i anslutning till Näsby gård,
 - uppföra en låg skyddsvall mot översvämning i anslutning till befintliga vattentäcker eller
 - utföra fler grundvattentäcker i anslutning till befintliga grundvattentäcker och kompletterande anslutande vattenledningar i södra delen av reservatet.
- Karta 4, bilaga 2.

Uppgifter om markförlagda elledningar har ej gått att få fram.

Föreskrifterna C1, C3, C5 och C12 skall inte utgöra något hinder för att bedriva av reservatsförvaltaren godkänd naturskoleverksamhet och annan utbildningsverksamhet med teoretisk eller praktisk anknytning till natur och naturvård inom det område som benämnts "undervisningsyta" på karta 5, bilaga 2.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön) ligger omedelbart väster om Kristianstads nordligaste stadsdel, Näsby, och i de övre delarna av nedre Helgeåns vattensystem.

Vattenståndet varierar kraftigt över året i nedre Helgeåns vattensystem och i samband med höga vattenflöden under vinterhalvåret ligger Araslövssjöns vattenyta ofta ca 1,5 meter över havet, medan den sommartid vanligen ligger omkring havsyttnivå, ca 0 m ö h.

Araslövssjöns öppna vattenytor är sommartid till stor del täckt av flytbladsväxter och i grundare partier breder vass- och videvegetationen ut sig. På Näsby fält är naturen omväxlande med såväl betade strandängar och torrare gräsmarker, som lundartade ädellövskogar med lång trädbärande kontinuitet. I strandzonerna finns alstrandskogar och videsnårområden. Planterade träddungar med många främmande arter finns också spridda i landskapet som minnesmärken från den militära epoken.

Området vilar på Kristianstadsslättens kritberggrund, som överlagras av tiotals meter tjocka lager av lösa avlagringar i form av främst lera och morän.

Näsby fält ligger inom ett område med lång bebyggelsekontinuitet. Den hittills äldsta kända fornlämningen vid Näsby är en grav från sen stenålder eller tidig bronsålder, ca 2000 f Kr.

Efter att militären lämnade Näsby fält 1994 och kommunen köpt in större delen av området, har betet återupptagits på delar av Näsby fält och slåtter förekommer fortfarande i andra partier. Längs stränderna har restaureringsåtgärder i form av buskröjning påbörjats, för att återskapa kontakten mellan land- och vattenområden.

Området är med sitt tätortsnära läge ett populärt utflyktsmål för såväl naturintresserade som motionärer och skolklasser från Kristianstad. Området utnyttjas alltmer som närströvsområde för boende på Näsby. Högskolan i Kristianstad har sedan etableringen i de gamla regementslokalerna alltmer börjat använda Näsby fält i lärar- och biologiutbildningen. Araslövssjön, som ingår i Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde, används för fritidsfiske.

Olika inventeringar har visat att området hyser många rödlistade kärlväxt-, svamp- och djurarter.

I området finns det lilla naturreservat "Norra Lingenäset", bildat i april 1968.

Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön) ingår till stora delar i ett område med högt klassade naturvärden (Natur klass 1 och 3, omr 57 Araslövssjön, Kristianstads kommun) i länets natur- och kulturmiljö-program. Delar av området utgör även ett klass 1-objekt i Kristianstads läns våtmarksinventering. I norr och söder finns dessutom partier som ingår i två olika klass 3-objekt i länets ängs- och hagmarksinventering (80-0119, Fredriksdal och 80-0122, Isterinäset).

Större delen av det föreslagna naturreservatet ligger inom område av riksintresse för naturvård (N 64, Helgeåns nedre lopp), ingår i Nationell Bevarandeplan för Odlingslandskapet (L 8001) och omfattas av Ramsar-konventionen.

Huvuddelen av området är av regeringen förklarat som särskilt skyddsområde (SPA-område) enligt EG:s fågeldirektiv. Bland listade fågelarter kan nämnas bl a rödröm, svarttärna, brun kärrhök och tömskata som häckar och havsörn, sångsvan och salskrake som regelbundet rastar i området. Delar av området är av regeringen utpekade som SCI-kandidat enligt EG:s habitatdirektiv. Området ingår därmed i EU:s nätverk av skyddade, ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden, Natura 2000. Tre av de habitat(livsmiljö)typer som förekommer är särskilt prioriterade enligt habitatdirektivet. Det är lind-lönnskogar i sluttningar och raviner, artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ och alluviala skogar som tidvis är översvämmade. Ytterligare ett par habitattyper är av gemenskapsintresse.

I Kristianstads kommuns översiktsplan har kommunen godtagit riksintresseområdet för naturvård som bl a berör det föreslagna naturreservatet och i planen anges "att bevarandet och utvecklandet av den naturresurs våtmarkerna kring Helgeåns nedre lopp utgör är av väsentligt intresse för kommunens inriktning ...". I förslaget till fördjupad översiktsplan för Näsby föreslås området bli naturreservat och gränsdragningarna har stämts av. Huvuddelen av området ingår i kommunens kulturmiljöprogram och den kommunalt ägda marken har förts till delprogrammet

för naturvård och friluftsliv - kommunal naturvårdsfond. Kommunen har även antagit en jaktpolicy för kommunägd mark inom våtmarksområden som omfattas av Ramsar-konventionen. Slutligen finns området redovisat i "Naturvård i Kristianstads Vattenrike – Handlingsprogram för 1998-2000" respektive "2001-2003".

Dokumentation av områdets natur- och kulturmiljövärden har sammanställts i rapporten "Näsby fält med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön i Kristianstads Vattenrike" (Länsstyrelsen/Kristianstads kommun, Skåne i utveckling 99:20).

Ärendets handläggning

I *Handlingsprogram för Naturvård i Kristianstads Vattenrike 1998-2000*, utarbetat i samarbete mellan Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun samt fastställt av kommunstyrelsen den 17 december 1997, har Näsby fält givits högsta prioritet beträffande säkerställande och skydd. Under 1998 har området dokumenterats och förslag till skötselplan utarbetats, vilket finansierats av Världsnaturfonden/WWF och Kristianstads kommun (Länsstyrelsen/Kristianstads kommun, Skåne i utveckling 99:20).

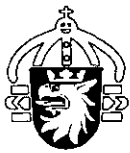
Under beredningen av ärendet har information lämnats, genomgångar skett och diskussioner förts med många av de berörda.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att yttra sig över förslaget till reservat.

Synpunkter och erinringar har kommit in, som delvis föranlett justeringar i reservatsförslaget. Länsstyrelsen har redovisat och bemött inkomna synpunkter och erinringar, vilket redovisas i bilaga 4 till beslutet.

Skäl för beslut

Näsbyfält med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön ligger inom nedre Helgeåns våtmarksområde och omfattas av den internationella Ramsar-konventionen för skydd och bevarande av våtmarker. Området är även av riksintresse för naturvården samt utgör Natura 2000-område enligt fågeldirektivet (huvuddelen av området) och habitatdirektivet (delar av området). Området ingår

även i Länsstyrelsens natur- och kulturmiljövårdsprogram respektive Kristianstads kommuns förslag till naturvårdsplan.

Området har stora zoologiska och botaniska värden. Utmärkande är förekomsten av relativt stora arealer av ädellövskogar med lång trädbärande kontinuitet, ogödslade beteshävdade strandängar som regelbundet översvämmas samt torrare betes- och slåtterhävdade gräsmarker. Variationen av naturtyper, med ädellövskogar, strandskogar, hävdade fuktiga till torra fodermarker, bladvassområden, igenväxningsområden och planterade trädgångar, har bidragit till en rik biologisk mångfald av fåglar, insekter, fladdermöss och andra djurgrupper samt kärlväxter och svampar. Landformerna och de årliga vattenståndsvariationerna gör att området har ett stort naturgeografiskt värde.

Området är av visst kulturhistoriskt värde genom de lämningar som finns bevarade på Näsby fält.

Det föreslagna naturreservatet är naturskönt och betydelsefullt för allmänhetens rekreation och friluftsliv. Mot bakgrund av den närbelägna stadsdelen Näsby och högskolan, som är belägen inom det gamla regementsområdet, kommer området att få allt större betydelse för undervisning inom biologi och ekologi samt teoretisk och praktisk naturvård på samtliga nivåer (förskola - högskola).

Det bildade reservatet kommer även att innefatta det befintliga naturreservatet Norra Lingenäset. Föreskrifterna för det nybildade reservatet är mer omfattande och tillvaratar på ett bättre sätt det gamla reservatets naturvärden. Genom att upphäva beslutet för naturreservatet Norra Lingenäset erhålls enhetliga bestämmelser för hela reservatsområdet. Det nybildade reservatet kommer därmed också att bli geografiskt enhetligt. Länsstyrelsen bedömer att detta utgör synnerliga skäl för upphävande av det gamla reservatet.

Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten. Reservatsbildningen ligger i linje med de intentioner kommunen framför i den fördjupade översiktsplanen för Näsby.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet

samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Kristianstads kommun, som förordnas till förvaltare av naturreservatet, skall fortlopande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, naturvårdsdirektör Elisabeth Hellmo, Stefan Malmberg, planfunktionen, Anna-Lena Båth rättsfunktionen, Henry Svensson lantbruksenheten och Hans Cronert, miljöenheten, föredragande.

Bengt Holgersson

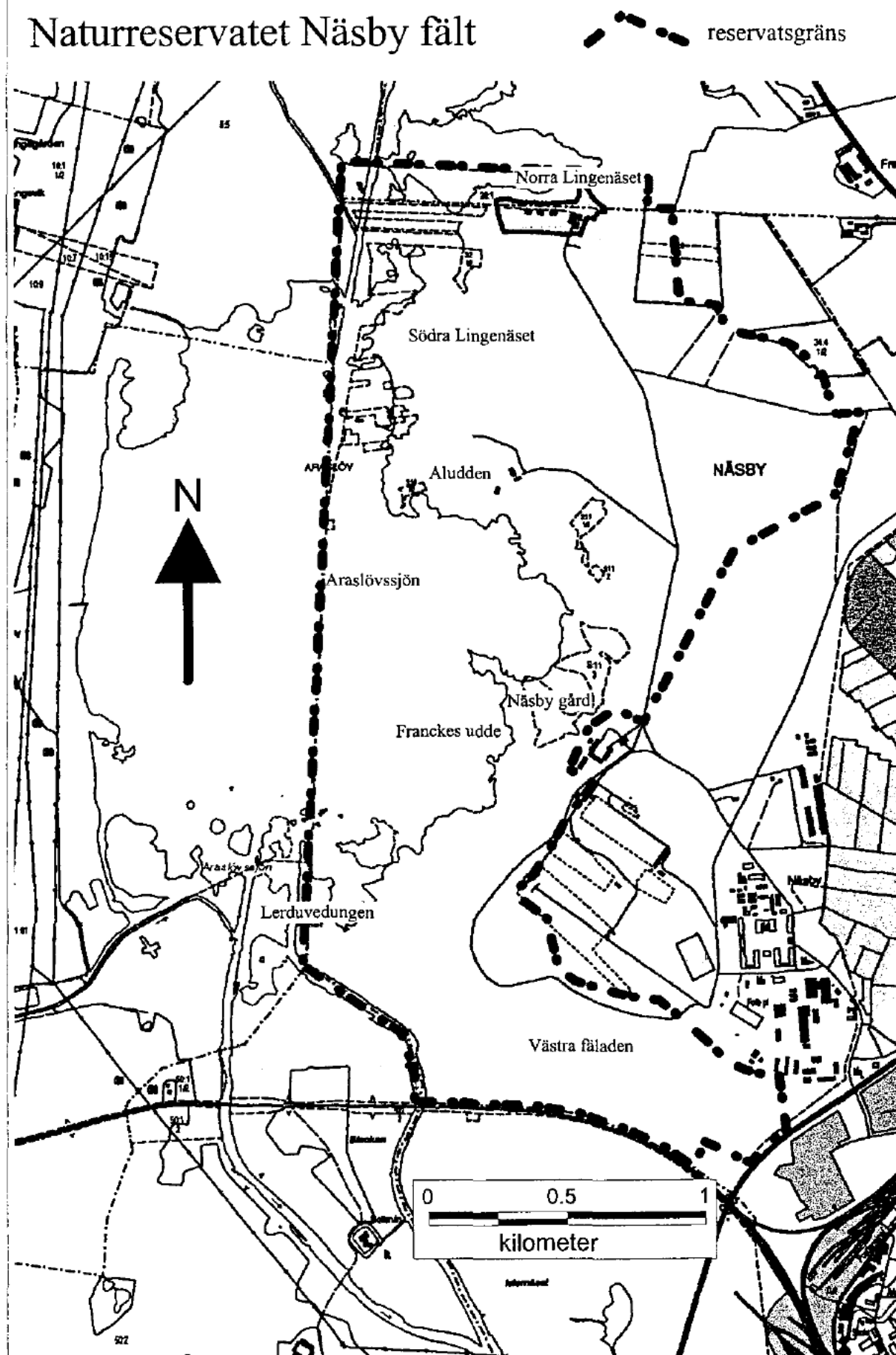
Hans Cronert

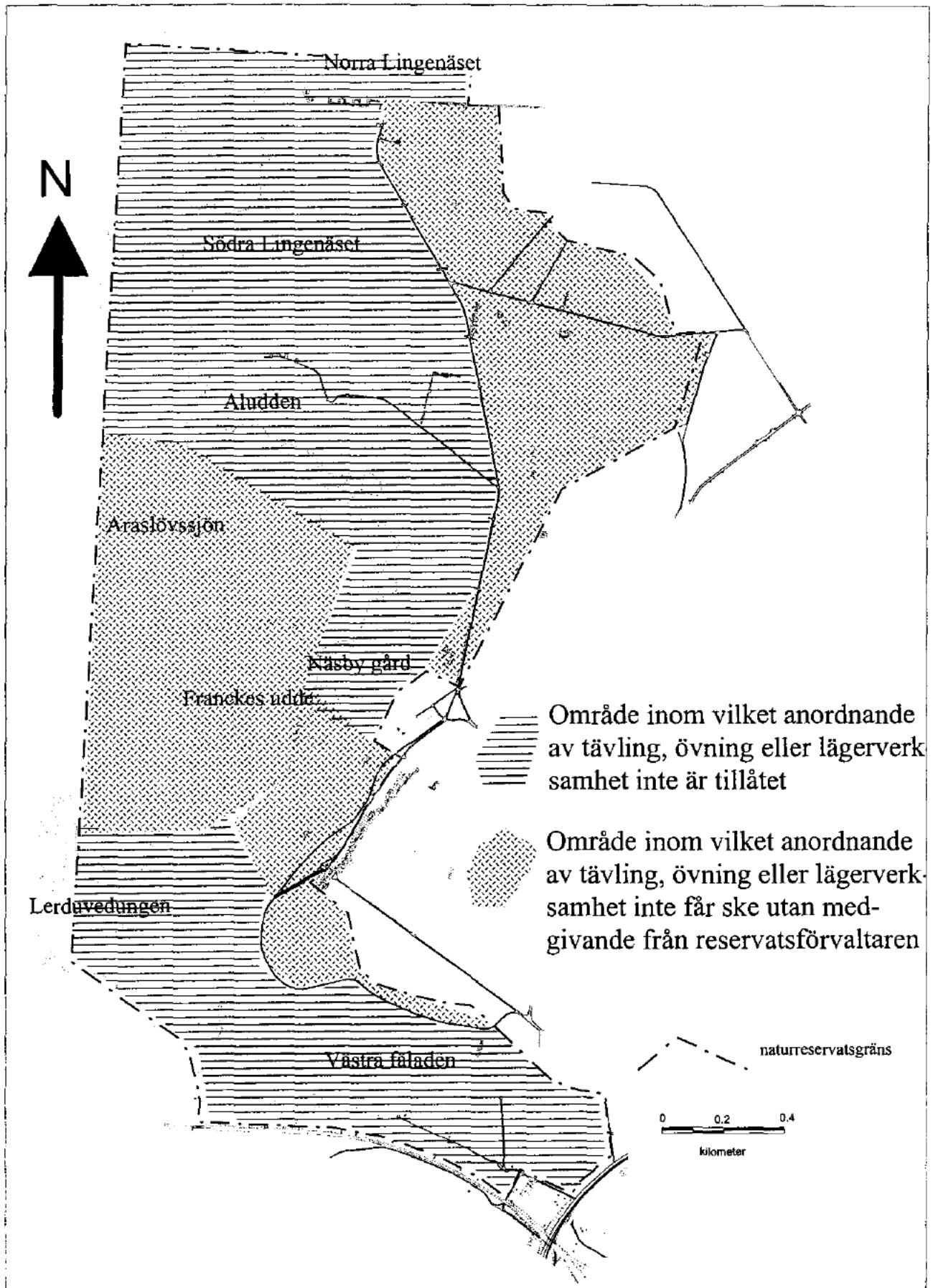
Bilagor

1. Reservatets avgränsning
2. Karta 1. Område med förbud för tävling, övning eller lägerverksamhet
Karta 2. Områden med förbud att plocka kärlväxter, mossor och lavar
Karta 3. Område med förbud att medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur
Karta 4. Befintliga ledningar, vattenborrhör och vägar mm vid reservatsbeslutet.
Karta 5. Undervisningsyta (naturskola, ekologi, praktisk naturvård)
3. Förteckning över fastigheter
4. Sammanställning av remissyttranden
5. Hur man överklagar

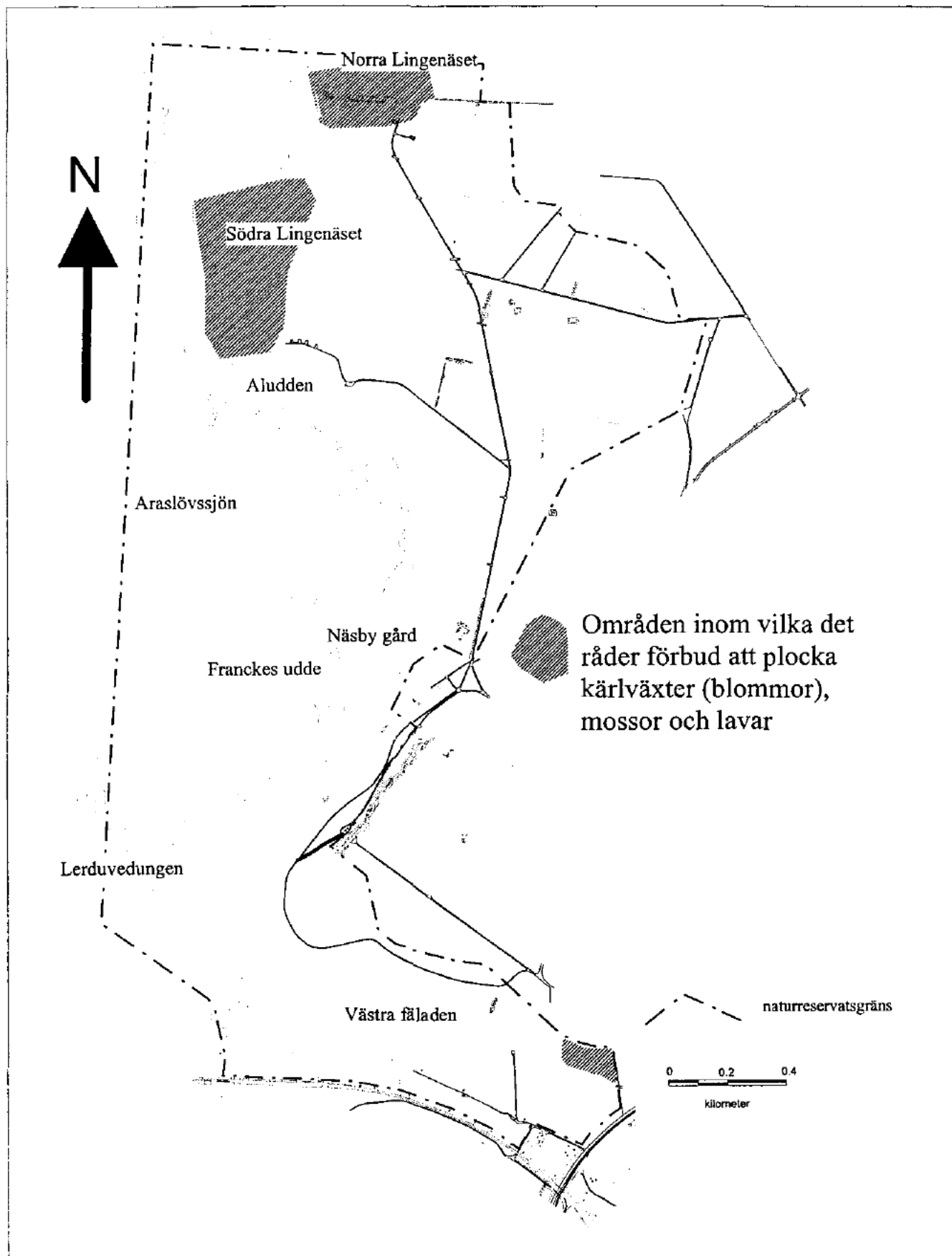
Naturreservatet Näsby fält

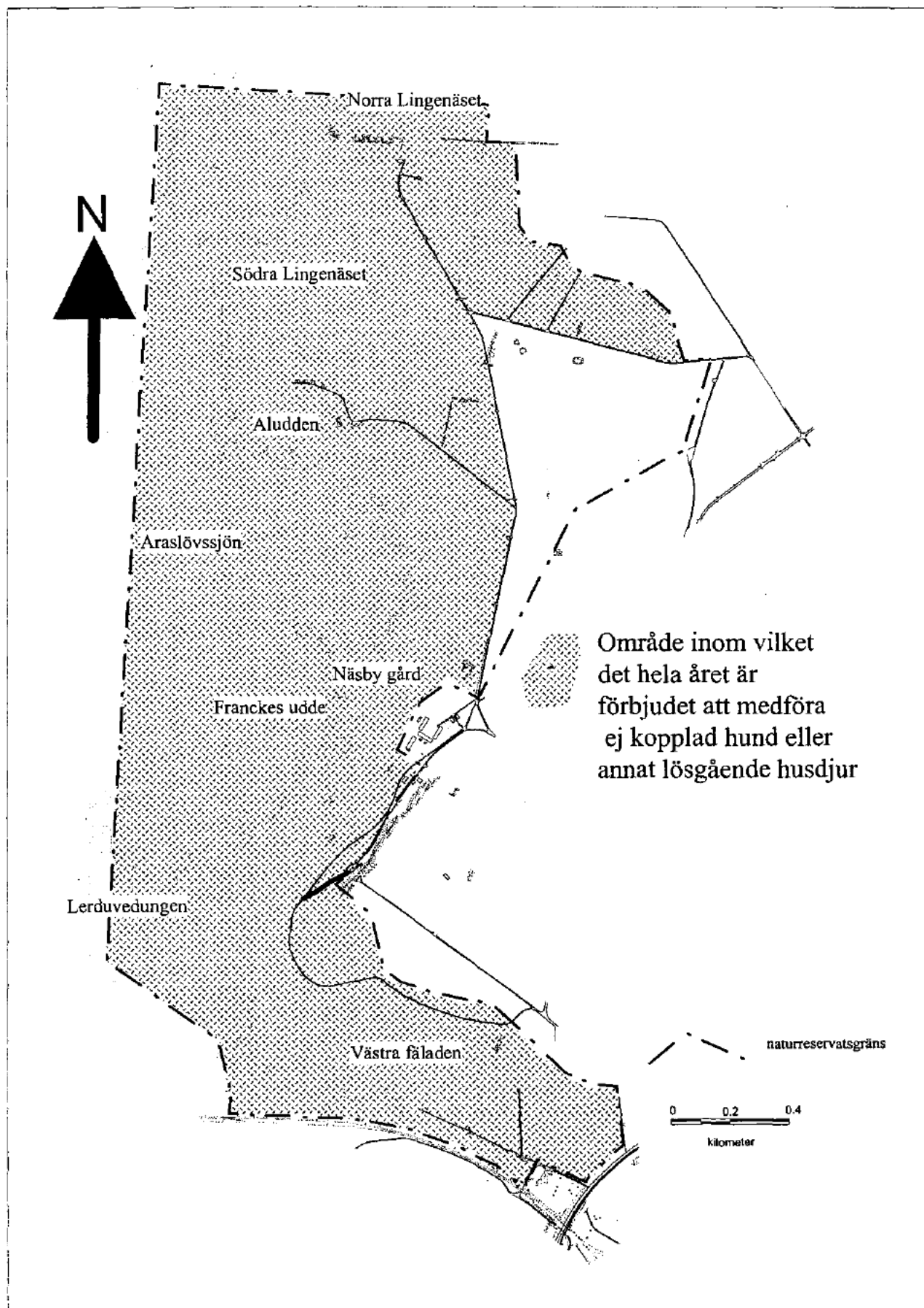
Bilaga 2, karta 1

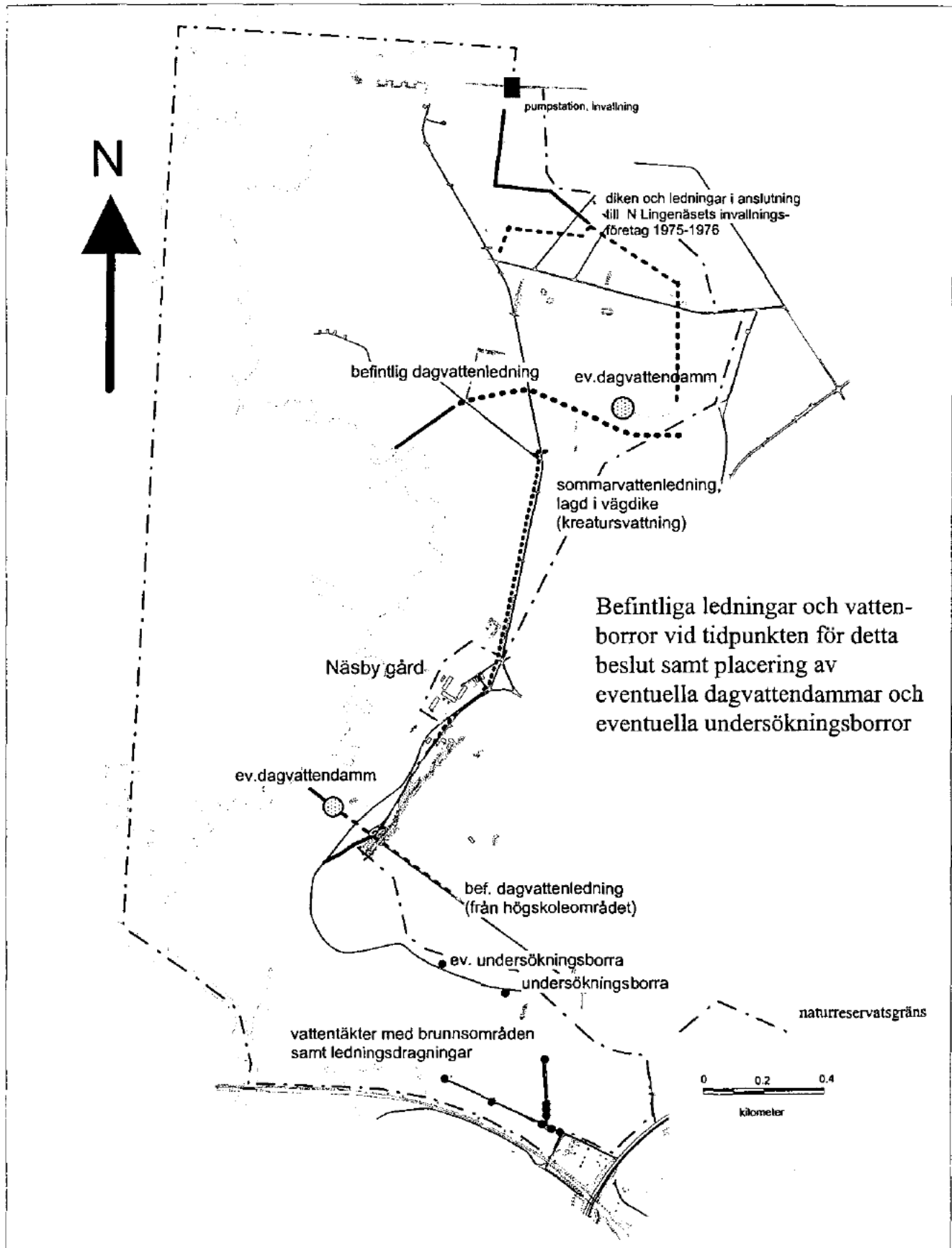

Bilaga 2, karta 2

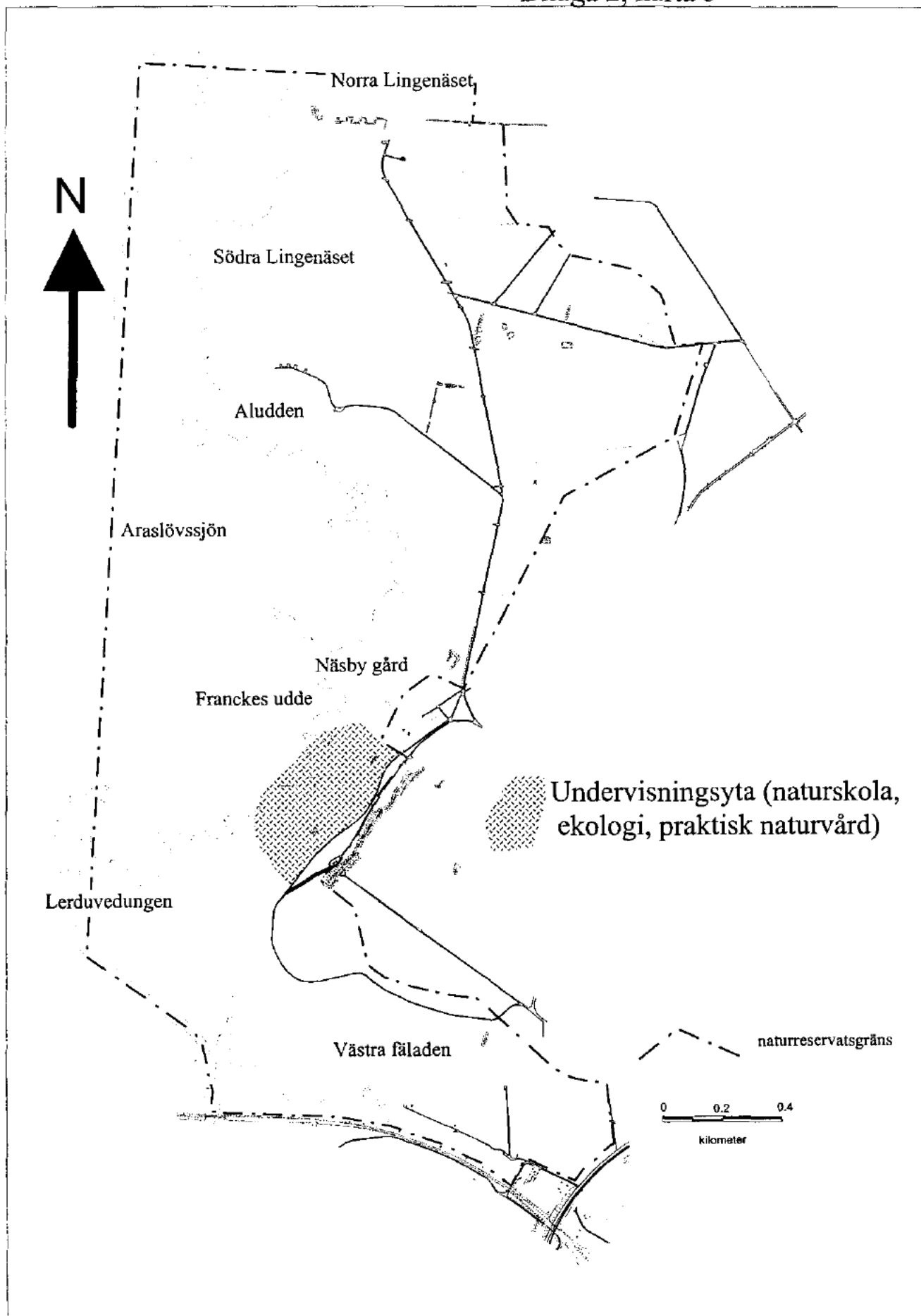

Bilaga 2, karta 3

Bilaga 2, karta 5

2002-11-18

511-3551-00

1290-220

Vår referens

Enligt Sändlista

Miljöenheten

Anders Larsson

040/044- 25 22 83

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Näsby fält
(med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av
Araslövssjön) i Kristianstads kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet
Näsby fält i Kristianstads kommun. Naturreservatet bildades den 18 november 2002.

Förslaget har remissbehandlats.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm
(1998:1252) fastställer Länsstyrelsen skötselplanen 2002-11-18 för naturreservatet
Näsby fält (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit avdelningsdirektör
Elisabeth Hellmo, beslutande och Anders Larsson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

Anders Larsson

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Näsby fält, 2002-11-18
2. Hur man överklagar

Sändlista, se baksidan

Splbeslut021118

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

Enligt sändlista

Skötselplan för naturreservatet Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön) i Kristianstads kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön)
Skyddsform	Naturreservat
Internationell status	Omfattas av Ramsarområde och Natura 2000-område
Beslutsdatum	2002-11-18
Kommun	Kristianstad
Socken	Heliga Trefaldighets församling, Kristianstad
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta, bilaga 1
Fastigheter	Enligt förteckning
Läge	Ca 5 km nordväst om Kristianstads centrum, omedelbart väster om stadsdelen Näsby, vid Araslövssjöns östra kant
Kartblad	Topografiska kartan 3D SO Kristianstad. Ekonomiska kartan 3D 3j Råbelöv (033 39) 3D 2j Kristianstad (033 29)
Koordinater	Ö:1395989, N:6215569
Naturgeografisk region	Nr 7: Skånes sediment- och horstområden
Regleringsföretag mm:	Norra Lingenäsets invallningsföretag 1977 (berör nordöstra delen av reservatet) Nedre Helgeåns regleringsföretag från 1936 Nedre Helgeåns fiskevårdsområde (Araslövssjön) Skyddsområde för grundvattentäkter (berör en mindre del av reservatet)
Areal	Ca 456 ha, varav 325 ha land och 131 ha sjö och rinnande vatten.
Reservatsförvaltare	Kristianstads kommun
Planförfattare	Elisabet Wallsten, Hans Cronert, Sven-Erik Magnusson

2. Beskrivning

Det föreslagna naturreservatet Näsby fält (med Västra Fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön) ligger omedelbart väster om Kristianstads nordligaste stadsdel, Näsby, och i de övre delarna av nedre Helgeåns vattensystem. Karta, bilaga 1. Längs Helgeåns nedersta 3,5 mil är fallhöjden ringa och ån flyter lugnt fram över Kristianstadssläätten, där den utvidgar sig i de större slättsjöarna Araslövssjön och Hammarsjön, för att slutligen mynna i Hanöbukten. Vattenståndet varierar kraftigt över året i nedre Helgeåns vattensystem och i samband med höga vattenflöden under vinterhalvåret ligger Araslövssjöns vattenyta ofta ca 1,5 meter över havet, medan den sommartid vanligen ligger omkring havsyttnivå, ca 0 m ö h.

Längs Helgeån utbreder sig ett flackt odlingslandskap som rymmer många olika naturtyper. Betade strandängar och fuktiga slätterängar växlar med bladvassbälten, buskmarker och strandskogar. Under århundradenas lopp har de årliga översvämningarna och böndernas hävd av våtmarkerna format ett rikt kulturlandskap, som idag är en av de sista tillflyktsplatserna i landskapet för många hotade växt- och djurarter.

Araslövssjöns öppna vattenytor är sommartid till stor del täckt av flytbladsväxter och i grundare partier breder vass- och videvegetationen ut sig. På Näsby fält är naturen omväxlande med såväl betade strandängar och torrare gräsmarker, som lundartade ädellövskogar med lång trädbärande kontinuitet. I strandzonerna finns alstrandskogar och vide-snårområden. Planterade trädgångar med många främmande arter finns också spridda i landskapet som minnesmärken från den militära epoken.

De dominerande vegetationstyperna utgöres av tuvtåteläng, sumpsnårskog och klibbalstrandskog på land och vit näckrosvegetation och tät bladvassvegetation i sjön. Följande vegetationstyper dominerar inom reservatsområdet (benämningar och nummerkoder enl. Nordiska ministerrådets "Vegetationstyper i Norden" areal i hektar):

ekskog av hasselvariant 2.2.3.2.a	5
blandlövskog av örtrik typ 2.2.3.6	6
klibbalstrandskog 2.2.4.2	16
sumpalskog av örttyp 2.2.4.3	4
sumpsnårskog av vide-ört-typ 2.2.5.1	40
högstarr-örtsumpkärr 3.3.4.1	13
örtrik ängshavretorräng 5.2.1.	3
rödvenäng 5.2.2.2	6
tuvtåteläng 5.2.3.1	160
högörtsäng 5.2.3.2	14
högstarräng 5.2.3.6	20
tät bladvassvegetation 6.1.3.4	27
vit näckrosvegetation 6.2.1.2	116
mosaik av 2.2.5.1 och 6.1.3.4	8
Summa:	438 hektar

Området vilar på Kristianstadsslättens kritberggrund, som överlagras av tiotals meter tjocka lager av lösa avlagringar i form av främst lera och morän, som i huvudsak avlagrats där under och efter den senaste istiden.

Näsby fält ligger inom ett område med lång bebyggelsekontinuitet. Den hittills äldsta kända fornlämningen vid Näsby är en grav från sen stenålder eller tidig bronsålder, ca 2000 f Kr, men troligen fanns det boplatser i området kring Araslövssjön redan under jägarstenåldern. En boplatz från bronsålder eller tidig järnålder (ca 1000-0 f Kr) påträffades strax nordväst om Högsolan i Kristianstad våren 1998.

Under 1300-talet e Kr dyker de första skriftliga dokumenten över Näsby upp och kartor från 1600-talet och framåt indikerar lång trädbärande kontinuitet på de båda Lingenäsen i norr och lång hävdkontinuitet i form av bete och slätter i andra delar. Västra Fäladen i söder har länge varit staden Kristianstads betesmarker och kring byn Näsby fanns bl a viktiga sädes- och fodermarker. De lägst liggande delarna av området började dock troligen inte nyttjas i större omfattning förrän efter år 1775, då Helgeån sökte sig ett nytt lopp ut i havet och hela nedre Helgeåns vattensystem sänktes ca 60-70 cm. De mest låglänta markerna blev då tillgängliga som slätter- och betesmarker, men de årliga vattennivåförändringarna har även fortsättningsvis satt sin prägel på området.

Under första hälften av 1800-talet fanns ett "exercisfält" i de södra delarna av området, men det var först under 1900-talet som Näsby fält till stor del kom att präglas av militären. Efter att Näsby fält blev militärt övningsområde 1923 upphörde kreatursbetet helt i vissa partier. Inom andra delar ändras hävden till slätter. Det planterades även flera trädgångar och lades upp skjutbanevallar och andra jordvallar på de öppna markerna. Strandzoner och andra fuktiga partier växte efterhand igen med videsnår och i nordost dränerades en våtmark ut med hjälp av en invallning på 1970-talet.

Efter att militären lämnade Näsby fält 1994 och kommunen köpt in större delen av området, har betet återupptagits på delar av Näsby fält och slätter förekommer fortfarande i andra partier. Längs stränderna har restaureringsåtgärder i form av buskröjning påbörjats, för att återskapa kontakten mellan land- och vattenområden. Det finns ingen bostadsbebyggelse inom det föreslagna naturreservatet, men ett flertal andra typer av anläggningar.

Området är med sitt tätortsnära läge ett populärt utflyktsmål för såväl naturintresserade som motionärer och skolklasser från Kristianstad. Högsolan i Kristianstad har sedan etableringen i de gamla regementslokalerna alltmer börjat använda Näsby fält i lärar- och biologiutbildningen. Araslövssjön, som ingår i Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde, används för fritidsfiske.

Olika inventeringar har visat att området hyser flera rödlistade kärlväxt-, svamp- och djurarter.

Större delen av det föreslagna naturreservatet ligger inom område av riksintresse för naturvård (NL31b Helgeåns nedre lopp), ingår i Nationell Bevarandeplan för Odlingss-

landskapet (L 8001) och omfattas av Ramsar-konventionen. Huvuddelen av området är av regeringen förklarat som särskilt skyddsområde (SPA-område) enligt EG:s fågeldirektiv. Bland förekommande fågelarter enligt fågeldirektivet kan nämnas bl a rördrom, svarttärna, brun kärrhök och törnskata som häckar och havsörn, sångsvan och salskrake som regelbundet rastar i området. Omkring hälften av området är av regeringen utpekade som SCI-kandidat enligt EG:s habitatdirektiv och ingår i EU:s nätverk av skyddade, ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden, Natura 2000. Fyra av de habitat(livsmiljö)typer som förekommer är av gemenskapsintresse och fyra är särskilt prioriterade enligt habitatdirektivet.

<u>EU-habitat (av gemenskapsintresse)</u>	<u>hektar</u>
6210 Kalkgräsmarker	3
*6270 Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	61
*9080 Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	3,5
9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ	6
*9180 Lind- lönnskogar i sluttningar och raviner	5
*91E0 Alluviala skogar, som tidvis är översvämmade	13
3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation	135
	226,5
*prioriterad livsmiljötyp	

Det föreslagna naturreservatet ingår till stora delar i ett område med högt klassade naturvärden (Natur klass 1 och 3, omr 57 Araslövssjön, Kristianstads kommun) i länets natur- och kulturmiljöprogram. Delar av området utgör även ett klass 1-objekt i Kristianstads läns våtmarksinventering. I norr och söder finns dessutom partier som ingår i två olika klass 3-objekt i länets ängs- och hagmarksinventering (80-0119, Fredriksdal och 80-0122, Isteräset).

I Kristianstads kommuns översiktsplan har kommunen godtagit riksintresseområdet för naturvård som bl a berör det föreslagna naturreservatet och i planen anges "att bevarandet och utvecklandet av den naturresurs våtmarkerna kring Helgeåns nedre lopp utgör är av väsentligt intresse för kommunens inriktning ...". Huvuddelen av området ingår i kommunens kulturmiljöprogram och den kommunalt ägda marken har förts till delprogrammet för naturvård och friluftsliv - kommunal naturvårdsfond. Kommunen har även antagit en jaktpolicy för kommunägd mark inom våtmarksområden som omfattas av Ramsar-konventionen.

Dokumentation av områdets natur- och kulturmiljövärden har sammanställts i rapporten "Näsby fält med Västra Fälåden, Lingenåsen och östra delen av Araslövssjön i Kristianstads Vattenrike" (Länsstyrelsens rapportserie Skåne i utveckling 1999:20).

3. Disposition och skötsel av mark och vatten

3.1 Syfte

Syftet med reservatet är att

- bevara ett natur- och kulturlandskap präglad av nedre Helgeåns vattenståndsfluktuationer
- bevara och utveckla områdets ädellövskogar med lång trädbärande kontinuitet och speciella växt- och djurliv
- bevara och utveckla sumpskogarna samt vissa bladvass- och videområden med de olika växt- och djurarter som är knutna till dessa biotoper
- bevara och utveckla de betes- och slåtterberoende strandängarna och torrare öppna gräsmarkerna med deras karaktäristiska vegetation och djurliv
- att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för arter och livsmiljöer enligt EG:s fågeldirektiv och habitatdirektiv
- vårda de äldre kulturhistoriska element i form av stenmurar, vattengravar och en ödetomt som finns bevarade i området
- vårda utvalda delar av de militära lämningar, som träddungar, vattenhålor mm, som finns kvar inom området
- tillgodose allmänhetens intresse för att uppleva områdets natur samt informera besökarna om områdets karakteristik, med dess skiftande natur, långa hävdhistoria och speciella kulturhistoria
- tillgodose behovet av ett lättillgängligt och varierat naturområde för undervisning i biologi och ekologi samt teoretiskt och praktiskt inriktad naturvård inom samtliga utbildningsnivåer (förskola – högskola)

3.2 Markdisposition

Med angivna syften för bevarande och mål för skötseln som grund skall naturreservatet disponeras som betesmark, slåttermark, slåttermark med efterbete, gräs-, högröts- och busksuccessioner, skog för utveckling med intern dynamik samt sjö. Nuvarande markanvändning redovisas på bilaga 2, karta 6 medan den huvudsakliga planerade markanvändningen anges på bilaga 2, karta 7 och sammanfattas i följande tabell:

	nuvarande	planerad	förändring
åker	5	0	-5
bete	205	207	+2
slåtter	9	10	+1
slåtter m efterbete	14	21	+7
gräs(vass)-, högrört- och buskvegetation	62	57	-5
skog/skog för i huvuds. utveckl. med intern dynamik	31	31	0
sjö	130	130	0
	451	451	0

3.3 Gynnsam bevarandestatus och Natura 2000

Större delen av området är av regeringen beslutat (enligt fågeldirektivet) eller föreslaget (habitatdirektivet) att ingå i Natura 2000. Den ovan angivna dispositionen av mark och vatten i reservatet kommer att medföra bibehållna eller utökade arealer av förekommande EG-habitattyper (6210 Kalkgräsmarker, *6270 Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ, 9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ, *9080 Lövsumpskogar av fennoskandisk typ, * 9180 Lind- lönnskogar i sluttningar och raviner samt *91EO Alluviala skogar som tidvis är översvämmade, 3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation, *= prioriterad habitattyp). Likaså bör förutsättningarna för häckande och rastande fåglar upptagna i fågeldirektivet vara gynnsamma.

3.4 Generella riktlinjer

Odlingsrösen, kärr, öppna diken och stenmurar i jordbruksmark omfattas generellt av biotopskydd enligt miljöbalken och följd författningar. Detta innebär att inga åtgärder som kan skada dessa skyddsvärda biotoper får utföras. Länsstyrelsen får också vidta åtgärder som behövs för att vårda dessa biotoper.

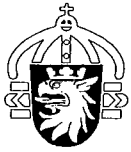
3.5 Sammanfattning och prioriteringar

Huvudinriktningen på markanvändningen är antingen hävd genom bete och slåtter eller utveckling med intern dynamik inom träd bärande områden. För vissa ytor föreslås åtgärder för bibehållande av igenväxningssuccessioner. I bilaga 3 har löpande skötselinsatser och iståndsättningsåtgärder (prioriterade) redovisats. Beträffande sjöytan föreslås att ett bättre underlag tas fram som grund för lämpliga skötselåtgärder.

3.6 Skötselområden inom naturreservatet

Naturreservatet har delats in i 15 olika skötselområden, med hänsyn till markslag och läge. Bilaga 2, karta 8. Vissa skötselområden har sedan i sin tur delats in i delområden, p g a att de skiljer sig i vegetationstyp och ibland även kräver särskilda skötselåtgärder. Indelningen i vegetationstyper följer "Vegetationstyper i Norden" (Nordiska ministerrådet 1994).

- Skötselområde nr:
1. Araslövssjön
 2. Norra Lingenäset
 3. Invallningen vid Östra snåret
 4. Ödetomten
 5. Gräsmarkerna i norr
 6. Södra Lingenäsets skogar
 7. Al- och ädellövdungen vid Aludden
 8. Strandängarna vid Aludden
 9. Al- och ädellövslogen norr om Näsby gård

10. Gräsmarkerna norr om Näsby gård
11. Parkskogen vid Näsby gård
12. Vass- och videområden vid Näsby gård
13. Gräsmarkerna söder om Näsby gård
14. Västra fäladens betesmarker
15. Västra fäladens planterade trädgångar

Skötselområde 1: Araslövssjön

Beskrivning

Areal: ca 137 ha, varav delområde:

1a: ca 114 ha. *Vit näckrosvegetation*, 6.2.1.2.

1b: ca 23 ha. *Tät bladvassvegetation*, 6.1.3.4 och *sumpsnårskog av vide-ört-typ*, 2.2.5.1.

Araslövssjön är en grund, vegetationsrik slättsjö. Sommartid täcks de öppna sjöytorna till stora delar av sävruggar och flytbladsväxter där vit näckros dominerar, med inslag av bl a gul näckros, pilblad, nate- och slingerarter. Sedan många år sker klippning av sävruggar och näckrosor i sjöns centrala delar och bladvass i anslutning till båtplatsen sydväst om Näsby gård. Någon aktuell mer detaljerad kunskap om vegetationssammansättning och vegetationsutbredning finns inte.

På ett par strandnära platser inom det föreslagna naturreservatet har den rödlistade krypflokan noterats och på en ö väster om Södra Lingenäset har bl a vildris påträffats. Strandzonerna och delar av sjöytan, särskilt i norr, upptas av bladvassdominerade vassar. På mudderbanks- och grundare partier längs stränderna blir inslaget av täta videbuskage påtagligt.

Faunan är till stora delar okänd än, men det finns många olika fiskarter i Araslövssjön. Sjön med dess öppna ytor samt vass- och videvegetation är även häckningslokal för många fågelarter, bl a rördrom, pungmes, brun kärrhök, grågås och flera andarter. Den utgör dessutom dellokal för ett av landets viktigaste häckningsområden för svarttärnan, som lägger sina bon på flytande vegetation i sävruggarna. Höst till vår uppehåller sig stora mängder rastande sjöfåglar i sjön, vilket även attraherar havsörnar.

Mål

Preciserade mål för skötseln av sjön bör inte sättas upp förrän ett bättre underlag kring vegetationen och möjligheterna att styra denna studerats. Förslag till undersökningar har tagits fram i Miljö- och hälsoskyddskontoret/C4 Teknisk regi.

Sjön och delar av dess strandzoner bör även fortsättningsvis förbli ett område av betydelse för föryngring av rödlistade arter som pungmes, brun kärrhök och svarttärna samt som rast- och övervintringsområde för våtmarksanknutna fåglar.

Istandsättningsåtgärder

Avvakta vegetationskartering och preciserad målformulering. Delar av strandområdena kan komma att ingå i strandnära betesfällor.

Underhållsåtgärder

Avvakta vegetationskartering och preciserad målformulering. Den klippningsverksamhet som för närvarande sker bör utföras så ytligt som möjligt för att skona undervattensvegetation. Klippning bör koncentreras till områden med näckrosor, säv och bladvass.

Skötselområde 2: Norra Lingenäset

Beskrivning

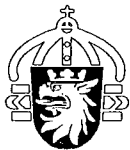
Areal: ca 10,5 ha, varav delområde:

- 2a:** ca 4,0 ha. *Ekskog av hasselvariant, 2.2.3.2.a, med övergångar mot ekskog av örtrik typ, 2.2.3.2*
- 2b:** ca 3,6 ha. *Tuvtåteläng, 5.2.3.1, högstarräng, 5.2.3.6 och ekskog av örtrik typ, 2.2.3.2.*
- 2c:** ca 2,9 ha. *Högstarräng, 5.2.3.6, med inslag av sumpsnårskog av vide-ört-typ, 2.2.5.1 och tät bladvassvegetation, 6.1.3.4.*

Moränklacken Norra Lingenäset karakteriseras av en lundartad ek- och hasseldominerad ädellövskog, med inslag av bl a avenbok, alm och bok. I de sydvästra delarna av skogen finns ett område som nästan helt domineras av hassel, medan inslaget av hagtorn ökar mot öster. Mot de öppna gräsmarkerna i söder finns en aspdominerad brynvegetation. Ekskogens vår- och försommarflora är mycket rik med arter som gul-, vit- och blåsippa, lungört, desmeknopp, hålnunneört, vårärt, vätteros och trolldruva. Under delar av våren är nästan hela marken täckt av vitblommande, väldoftande ramslök. Svampfloran är väl utforskad i skogen och här har totalt 193 arter noterats, varav 14 rödlistade. Vid Norra Lingenäset har den rödlistade trollfladdermusen påträffats.

Utöver kännedomen om att delar av skötselområdet länge varit trädbärande, är kunskapen begränsad om hur skogen utnyttjats och sett ut genom århundradena.

Strandängspartier i norr och öster hävdas genom slåtter med efterbete. Väster om udden utbreder sig ett större ohävdad vass- och videområde i Araslövssjön, med en strandnära, öppen högstarräng som enligt gamla ekonomiska kartan beteshävdades i början av 1900-talet. Här har ett arbete med att restaurera marken till betesmark igen påbörjats.

den norra strandkanten finns den hotklassade krypflokan. Den rikliga förekomsten i högstarrängen av den rödlistade gullståndsen kommer att frångämnas bete.

Delar av skötselområdet är redan sedan tidigare ett naturreservat. Det finns bl a bilparkering, informationstavla, stigar och ett fågeltorn.

Inom området finns även ett flertal spår från den militära epoken, t ex grindstolpar från Vendes regementes tid, ammunitionsförråd, avplanade fördjupningar efter rivna ammunitionsförråd och lyktstolpar.

Mot strandängen i den nordöstra delen av skogen finns en kort stenmursrest.

Mål

En lundartad ädellövskog med god tillgång på död ved och öppna välhävdade strandängspartier mot sjön. Kvalitetsmålen bör inriktas på att:

- bevara och vidareutveckla en lundartad ädellövskog med det rika växt-, svamp- och djurliv som utmärker lundartade ädellövskogar av naturskogskaraktär.
- återställa och utveckla hävdade strandängspartier, karaktäristiska för välhävdade betesmarker längs nedre Helgeåns lopp.
- bevara och utveckla förutsättningarna för områdets växt- och djurarter som är hotade eller sällsynta i landet och som långsiktigt ska kunna föryngra sig i området, t ex krypfloka, gullstånd, trollfladdermus och områdets rödlistade svampar.

Istandsättningsåtgärder

Inga istandsättningsåtgärder krävs inom delområde 2a och 2b. Inom delområde 2c har ett restaurering i syfte att återskapa beteshävd påbörjats. Videbuskage har börjat röjas bort och stängsel har börjat uppföras. Den rikliga gullståndsförekomsten kommer i huvudsak att hägnas från. Alla röjningsrester eldas på lämplig plats eller föres bort från naturreservatet.

Det som återstår från den militära epoken bibehålles, innebärande att grindstolparna repareras. De grindar med Vendes emblem, som togs ner i samband med rivning av byggnader intill bör letas fram och sättas upp.

Underhållsåtgärder

Död ved får inte avlägsnas ur skogen, men kan flyttas åt sidan om stigar eller vägar blockeras. I delområde 2b skall årlig hävd genom slåtter med efterbete ske och inom delar av 2c skall årlig hävd genom bete ske.

Viss utglesning av trädskiktet kan erfordras för att skapa ljusluckor och bibehålla livskraftiga hasselbuskage. Röjnings- och avverkningsrester eldas på lämplig plats eller forslas bort från reservatsområdet. Stockar och grövre grenar lämnas kvar.

Om ett tillräckligt högt betestryck inte kan uppnås i de öppna gräsmarkerna skall betesputsning ske och den slagna vegetationen bortföras från naturreservatet. Vid behov ska träd- och busk uppslag i de öppna gräsmarkerna röjas bort. Lokalen för krypfloka ska hållas fri från vass och annan högvuxen vegetation.

Det som återstår från den militära epoken bibehålls innebärande att ammunitionsförråd och lyktstolpar får finnas kvar. De skall underhållas.

Skötselområde 3: Invallningen vid Östra Snåret

Beskrivning

Areal: ca 25 ha. *Högstarr-örtsumpkärr, 3.3.4.1, tuvtåteläng, 5.2.3.1, högörtsäng, 5.2.3.2 och åker.*

I naturreservatets nordöstra delar ledde förr ett våtmarksområde ner från Fredriksdalsviken, men på 1970-talet torrlades de tidigare hävdade gräs- och starrmarkerna genom en invallning. Före torrläggningen häckade bl a rödspov och skedand i området. Ett brett dike avvattnar idag det fd fuktstråket och delar av området är kraftigt igenvuxet med bl a videsnår, björk och hagtorn. Huvuddelen av området hävdas genom bete, men betesdjuren har små möjligheter att motverka den pågående igenväxningen. I kantzonerna finns mer öppna gräsmarker, som hävdas genom bete och/eller slåtter. Delar av området öster om diket används som åker.

Mål

Det långsiktiga målet är att återskapa ett öppet betes- och slåtterhävdad våtmarksområde typiskt för välhävdade öppna marker utmed nedre Helgeåns lopp, med utrymme för ett rikt växt- och djurliv.

Istandsättningsåtgärder

Invallningen återställs. Hur stor del av vallarna som skall tas bort överväges efterhand som återställningen utföres. Genom träd- och buskröjning öppnas området successivt upp och en i huvudsak träd- och buskfri betesmark skapas. Förutsättningarna att genom enkla åtgärder skapa efemära vattensamlingar eller fuktigare partier under främst våren, gynnsamma för våtmarksfauna studeras. Åkern omföres till ogödslad slåtteräng med efterbete.

Underhållsåtgärder

Årlig hävd genom bete från maj till november. Åkermarken öster om invallningen och eventuellt övriga torrare delar hävdas genom slåtter med efterbete. Hävd genom slåtter bör ske under andra halvan av juli eller första halvan av augusti. Om inte ett tillräckligt

högt betestryck kan uppnås i de öppna gräsmarkerna skall betesputsning ske. Vid behov ska träd- och busk uppslag röjas bort.

Skötselområde 4: Ödetomten

Beskrivning

Areal: ca 0,9 ha. *Gammal gårdstomt.*

På en kulle strax söder om Norra Lingenäset ligger en gammal igenväxande gårdstomt med äldre trädgårdskaraktär. Här finns kvarstående fruktträd, bl a apel, surkörsbär, krikon, plommon och päron, samt äldre trädgårdsväxter, som akleja, pion, pärlhyacint, påsklilja, tulpan och daglilja bevarade. Mitt på gårdsplanen finns en hamlad ask. Gårdskullen är en populärt utflyktsmål med en äldre grillplats. Det finns även bikupor uppställda inom området.

Mål

Området bör öppnas upp och ges karaktären av en äldre, något vildvuxen trädgård, med några öppna aktivitetsytor, men slutliga mål för skötseln av området bör inte sättas upp förrän en noggrannare inventering av växt- och djurlivet har gjorts. En flerhundraårig "sparbanksek" får fortsätta utvecklas och ytterligare vidkroniga träd frihuggs successivt och ges möjlighet att utvecklas.

Istandsättningsåtgärder

En särskild inventering och utredning av områdets växt- och djurliv, med särskild tonvikt på trädgårdsväxterna och insektslivet, bör genomföras. Begränsade istandsättningsåtgärder har utförts genom borthuggning av sly och uppväxande småträd inom och i anslutning till gårdstomten. Utsiktspunkt mot Fredriksdalsviken i norr har öppnats upp. Bikuporna bör flyttas ut ur, eller till en mer perifer del av, området.

Underhållsåtgärder

Begränsade underhållsåtgärder i avvaktan på resultatet av inventering och utredning. Busk- och träd uppslag i anslutning till den äldre vidkroniga träd hålls regelbundet efter.

Skötselområde 5: Gräsmarkerna i norr

Beskrivning

Areal: ca 84 ha, varav delområde:

5a: ca 18 ha. *Gödselpåverkad tuvtåteläng, 5.2.3.1.*

5b: ca 6 ha. *Gödselpåverkad tuvtåteläng, 5.2.3.1.*

5c: ca 19 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med inslag av *högstarräng*, 5.2.3.6 och *planterade träddungar*.

5d: ca 40 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med inslag av *rödvenäng*, 5.2.2.2 och *planterade träddungar*.

5e: ca 1 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med övergångar mot *högörtsäng*, 5.2.3.2.

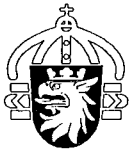
I de norra delarna av Näsby fält finns fortfarande relativt stora ytor öppen gräsmark, som hävdades genom slåtter under den militära epoken, men som i dag i huvudsak betas. Mindre områden hävdas fortfarande genom slåtter eller slåtter med efterbete. Dessa områden uppvisar en viss gödselpåverkan. Minnen från militärtiden är även ett flertal planterade dungar i de öppna markerna, med träd- och buskarter som björk, klibbal, ek, alm, oxel, vide, hagtorn, syren och många, för området främmande trädslag som poppel, gråal, naverlönn och gran.

I de öppna gräsmarkerna dominerar tuvtåteläng med inslag av rödvenäng i torrare partier och här har noterats arter som svinrot, vildlin, backsmultron, rödklint, ängsskära, krissla, ängsvädd, jordtistel och knippfryle. Under våren 1998 var inslaget av gullvivor påtagligt i torrare delar av skötselområdet, särskilt omedelbart norr om vägen mot Aludden, och under försommaren lyste prästkragarna vita i torrare partier väster om vägen mellan Näsby gård och Norra Lingenäset. Öster om vägen finns en del hagtorn spridda i gräsmarkerna och mitt i detta område finns en jättegrodedominerad svacka. Mot strandkanten mellan Lingenäsen finns ett område som inte ingår i någon betesfälla och som håller på att växa igen med hagtorn. Här löper även en bit av en gammal stenmur längs strandlinjen. Söder om öst-västliga vägen, söder om Östra snåret, finns en mangelgrav bevarad. Ytterligare tidvis vattenfyllda hålor har sannolikt militärt ursprung.

I de nordöstra delarna av skötselområdet, mot Norra Lingenäset, har två rödlistade växter noterats; luden johannesört och luktsmåborre. Luktsmåborren finns även dokumenterad från gräsmarkerna i gränsen mot Södra Lingenäsets skogar. Den rödlistade fågeln storspov finns inom skötselområdet och i de hagtornsbevuxna delarna häckar törnskatan.

Skötselområdet genomkorsas av ett par dagvattenledningar med tillhörande inspektionsbrunnar.

Flera spår från den militära epoken förekommer inom området, såsom sprängplattfor-mar vid Aludden, en handgranatbana och ett handgranatsbås från början av 1940-talet norr om Aludden, utgrävda vattenhållande diken för brolägningsövningar öster om Aludden (inom delområde 5 d), jordvallar och vattenhållande spränghålor som använts vid sprängövningar sedan 1930-talet (inom delområde 5d). Inom delområde 5d finns ett område där granatkastarverksamhet förekommit och där militären inte kan garantera att det på djup större än en halv meter är fritt från blindgångare. Se bilaga 2, karta 9.

Mål

Öppna välhävdade gräsmarker, som i delområde 5a hävdas genom slåtter med efterbete, i delområde 5b enbart slåtter, i delområde 5c och d bete. De flesta trädningarna kan bevaras i nuvarande skick för att skapa omväxling i landskapet och ge utrymme för djurarter knutna till de olika trädslagen. Målet är även att inom delar av skötselområdet skapa livsrum för den gulhuvade hagtornsbrokmalen genom att spara stora solitära hagtornsbuskage och tillåta viss igenväxningssuccession (5e). Kvalitetsmålen bör inriktas på att:

- Bevara och utveckla den höga artrikedom och arttäthet inom området, som är karaktäristiskt för välhävdade vegetationstyper i äldre betes- och slåttermarker utmed nedre Helgeåns lopp. Exempel är betes- och slåttermarker av tuvtåtel- eller rödventyp.
- Bevara och utveckla förekomsten av de arter som är representativa för växtsamhällen i välhävdade betes- och slåttermarker längs nedre Helgeåns vattensystem. Exempel på arter som indikerar god betes- eller slåtterhävd är gullviva, vildlin, jordtistel och knippfryle.
- Bevara och utveckla förutsättningarna för hävdberoende växt- och djurarter som är hotade eller sällsynta i landet och som långsiktigt ska kunna föryngra sig i området, t ex luden johannesört, luktsmåborre, storspov och gulhuvad hagtornsbrokmal.

Ett av syftena är att bevara de kulturella landskapselement som finns i området i form av vissa militära lämningar samt en äldre stenmur och en märgelgrav.

Istandsättningsåtgärder

Hagtornsbuskage i olika åldrar förekommer talrikt inom stora delar av området. Generellt gäller att flertalet av dessa successivt tas bort genom röjning, betesputsning eller uppräckning (med rötterna). Hagtornen bör röjas selektivt i delområde 5e, så att solitära och grupper med hagtornsbuskage sparas, för att skapa förutsättningar för den gulhuvade hagtornsbrokmalen att sprida sig hit.

Inom delområde 5a skall gräsytor omedelbart söder om den öst-västliga vägen stängslas av för att möjliggöra hävd genom slåtter med efterbete inom en lämpligt stor yta. Vid framtagande av slåtterytor bör den slåtter som ägde rum under militärtiden vara vägledande.

Inga istandsättningsåtgärder krävs i delområde 5b.

Alla röjnings- och avverkningsrester eldas upp på lämplig plats eller föras bort från naturreservatet.

Jordhögarna och jordvallarna i delområde 5a, 5c och 5d tas successivt bort och utnyttjas lämpligen vid igenfyllning av icke önskvärda diken och körspår efter stridsvagnar inom och utanför reservatsområdet.

Spränghålorna och mägergraven i norra delen av delområde 5c och de bräddade diken i sydöstra delen av 5d skall bevaras. Försiktig röjning i södra kanten av vattensamlingsarna bör ske för att släppa ner ljus och värme.

Det gamla handgranatbåset norr om Aludden bevaras. Det kommer att ligga i anslutning till ett av områdets föreslagna stigsystem.

Underhållsåtgärder

I delområde 5a och 5b bör slåtter ske under andra halvan av juli eller första halvan av augusti och i delområde 5a ska därefter betespåsläpp ske. I delområde 5c, d och e skall årlig hävd genom bete ske från maj till november. För att hålla de stora mängderna hagtorn i schack skall planmässig röjning ske genom lyftning av större buskar och kompletterande betesputsning av uppslag.

Skötselområde 6: Skogen vid Södra Lingenäset

Beskrivning

Areal: ca 17,8 ha, varav delområde:

6a: ca 12,5 ha. *Blandlövskog av örtrik typ, 2.2.3.6 och klibbalstrandskog, 2.2.4.2.*

6b: ca 0,4 ha. *Högstarr-örtsumpkärr, 3.3.4.1.*

6c: ca 3,5 ha. *Högstarr-örtsumpkärr, 3.3.4.1*

6d: ca 1,4 ha. *Björk- och aldunge.*

Kring Södra Lingenäset finns relativt stora ytor med ädellöv- och alstrandskog, inom ett område med lång skoglig kontinuitet. I söder finns ett mindre videbuskageområde och i gränsen mot skogen står en del asp och några granar, som avlöses av en alstrandskog med ett relativt stort inslag av grova ekar och askar. Kring udden vid Södra Lingenäset utbreder sig en mycket fin ädellövskog med bl a alm, ask, ek, lind och lönn i trädskiktet och buskar som hassel, skogstry, olvon och benved. Förekomst av "buketter" av hassel och vidkroniga ekar indikerar att vissa delar tidigare varit mer öppna. Utöver kännedommen om att området länge varit trädbärande, är kunskapen begränsad om hur skogen utnyttjats och sett ut genom århundradena.

Lundfloran är rik med arter som storrams, skogsbingel, vätteros, desmeknopp, nässelklocka, gulsippa, myska, springkorn, lundviol, underviol, ramslök, nästrot, tvåblad, hässlebrodd och lundgröe. Vid udden har den hotade växten gullstånds påträffats och i skogarna har 268 svamparter noterats, varav ett femtontal hotklassade. Området hyser även en intressant snäckfauna, där den stora mängden vinbergssnäckor är särskilt påtaglig. Mindre hackspett, nötväcka, trädkryp och stjärtmes häckar ofta i skogsområdet vid Södra Lingenäset.

Öster om ädellövskogen leder ett fuktstråk in i betesmarken. Ett större dike avvattnar detta område och vid mynningen ut i sjön finns grova, delvis kullfallna pilar. Här har guldlockmossa noterats. Kring detta område återkommer den al-, ek- och askdominerade skogen, som övergår i ett mindre björkparti mot de öppna markerna i söder. Österut, i en gammal sidvallsäng, tar successivt ett videbestånd med inslag av björk, asp och ek, över, som längst i öster övergår i en al- och björkdominerad dunge. De östra delarna av skötselområdet ingår i en större betesfålla.

Rester från den militära tiden utgöres av närstridsbanor för k-pist och anlagda körstråk genom sankare partier, idag värdefulla promenadstråk.

Mål

En lundartad ädellövskog och strandskogar med god tillgång på död ved, naturligt präglade av nedre Helgeåns årliga vattenståndsförändringar. Kvalitetsmålen bör inriktas på att:

- bevara och vidareutveckla ett ädellövskogs- och strandskogsområde med naturskogs-karaktär och ett rikt växt-, svamp- och djurliv.
- bevara och utveckla förutsättningarna för områdets växt- och djurarter som rödlistade och som långsiktigt ska kunna föryngas i området, t ex gullstånd, mindre hackspett och områdets hotklassade svampar.

Istandsättningsåtgärder

En begränsad frihuggnings av några större ekar och hasselbuketter utföres. I delområde 6d kan viss avverkning av främst al ske för att skapa en mer hagmarksartad björkdunge i anslutning till de öppna gräsmarkerna. I det sydligaste partiet av delområde 6b, som ingår i betesfållan, röjs videbuskage bort för att skapa en öppnare gräsmark. I övrigt lämnas området för utveckling med intern dynamik.

Samtliga röjnings- och avverkningsrester eldas på lämplig plats eller forslas bort från reservatsområdet. Stockar och grövre grenar lämnas kvar.

För att fördröja avvattningen av fuktstråket kan ett dämme anläggas i diket som avvattnar de östra skogsbevuxna delarna av skötselområdet,.

Underhållsåtgärder

Död ved får inte avlägsnas ur skogen, men kan flyttas åt sidan om stigar blockeras. Årlig hävd genom bete från maj till november i de delar av skötselområdet som ingår i betesfållan.

Begränsad utglesning av trädskiktet inom vissa delar för att skapa ljusluckor och gynna buskskiktet.

Skötselområde 7: Al- och ädellövdungen vid Aludden

Beskrivning

Areal: ca 2,6 ha. *Klibbalstrandskog*, 2.2.4.2 med inslag av *lundartad ädellövs*kog.

Skogspartiet domineras av al, med ett bitvis påtagligt inslag av grova, vidkroniga ekar och askar. Mot norr ökar inslaget av andra träd och buskar, som björk, pil, ask, poppel, hagtorn, hassel och vide. Mot vattnet dominerar ek, ask och alm de centrala delarna, med al i en bård omkring. Marken täcks av en lundartad vegetation med bl a skogsbingel, storrams, lungört och vitsippa. I den västra skogskanten finns flera språnghål där militären övat jordsprängning från 1936 och framåt. En del av hålen är albevuxna och tidvis vattenfyllda.

Mål

Fristående solitära ekar med hagmarkskaraktär och i övrigt en skogsdunge av lundartad naturskogstyp.

Istandsättningsåtgärder

Fortsatt försiktig utglesning i trädsiktet. I samband med detta kan ringbarkning av träd liksom kvarlämnande av fällda stockar snabbt öka tillgången på död ved. I övrigt lämnas skötselområdet för utveckling med intern dynamik. Huvuddelen av avverkningsresterna eldas upp på lämplig plats eller avlägsnas ur naturreservatet. Mindre högar kan läggas på lämpliga platser för att tillåtas brytas ner i syfte att gynna småkrypsfaunan och fungera som övervintringsplatser för snok. För övrigt lämnas nedfallna grenar och annan död ved orörda.

Underhållsåtgärder

Död ved får inte avlägsnas ur skötselområdet, men kan flyttas åt sidan om stigen blockeras.

Skötselområde 8: Strandängarna vid Aludden

Beskrivning

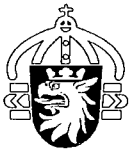
Areal: ca 17,7 ha, varav delområde:

8a: ca 2,3 ha. *Högörtsäng*, 5.2.3.2, med övergångar mot *tuvtåteläng*, 5.2.3.1.

8b: ca 9,0 ha. *Tät bladvassvegetation*, 6.1.3.4 och *sumpsnårskog av vide-ört-typ*, 2.2.5.1, med inslag av *högstarräng*, 5.2.3.6.

8c: ca 5,2 ha. *Högstarräng*, 5.2.3.6.

8d: ca 1,2 ha. *Inhägnat bebyggt område* och *ohävdad remsa* norr därom.

Markerna söder om vägen till Aludden har stått ohävdade en längre tid, men under 1997 återupptogs hävden genom bete med amkor. Omfattande restaureringsåtgärder, i form av buskröjning, har utförts i områdets västra och södra, centrala delar höst- och vintertid 1997/98 och framåt. I delar av strandängen har bearbetning av högvuxna gräs- och starrtuvor skett med en kraftig betespuls. Inom detta område finns det ovanliga halvgräset rävsstarr.

Den sydöstra strandkanten domineras fortfarande av bladvass- och videvegetation, med visst inslag av öppna jättegröbebevuxna ytor. Innanför detta område finns en smal, delvis öppen, älggräsdominerad gräsmark, där buskröjning och utglesning av trädskiktet skett.

De omfattande buskröjningarna har skapat stora öppna ytor ut mot sjön. Vegetationen domineras nu av jättegrö, vasstarr och bladvass. I de östra delarna av detta delområde finns en mindre damm, med bl a vide och vattenaloe, som vid högvatten står i direkt förbindelse med sjön genom ett dike. Dammen har använts vid övning av brobyggande och sprängning.

Vid Aludden finns ett inhägnat område med ett par byggnader som påverkar landskapsbilden negativt. Norr därom ligger en oinhägnad igenväxningsyta.

Mål

Skapa ett genom kreatursbete öppet och välhävdad strandängsområde mot Araslövssjön med inslag av enstaka träd och gles trädvegetation. Kvalitetsmålen bör inriktas på att:

- Utveckla en hög artrikedom och arttäthet inom området, karaktäristiskt för välhävdade vegetationstyper i äldre betesmarker utmed nedre Helgeåns lopp. Exempel är betesmarker av tuvtåteltyp.

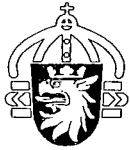
Istandsättningsåtgärder

Inom delområde 8b skall buskage och flertalet träd röjas bort. Större solitära träd lämnas orörda. Området ska sedan betas för att skapa en välhävdad strandäng.

I delområde 8c bör övervägas att ersätta taggträdstaketet kring dammen med en trädgårdsgård el dyl. Dammen utformas för att optimera för amfibier och trollsländor. I övrigt krävs inga istandsättningsåtgärder inom delområdet.

Storlek på byggnad och inhägnad yta inom delområde 8b bör minskas och anpassas till bidrottningsverksamhetens behov. Huvuddelen av den hårdgjorda ytan inom inhägnaden tas bort och delar av det markområde som inte bidrottningsverksamheten utnyttjar införlivas med övriga delar av betesfållan i skötselområdet. Om den mindre elcentralen som finns i delområdet måste finnas kvar, bör den döljas bakom en buskageplantering.

Röjnings- och avverkningsrester eldas på lämplig plats eller avlägsnas ur naturreservatet. Mindre högar för småkryp och snok lämnas kvar.

Underhållsåtgärder

Årlig hävd genom bete från maj till november. Vid behov skall träd- och busk uppslag röjas bort, men större solitära träd och död ved kring dessa lämnas orörda.

Skötselområde 9: Al- och ädellövs skogen norr om Näsby gård

Beskrivning

Areal: ca 4,5 ha. *Klibbalstrandskog*, 2.2.4.2 med inslag av *lundartad ädellövs skog*.

Väster om en öppen gräsmark (skötselområde 10) finns en aldominerad skog, delvis belägen på morän. I strandkanten står typisk alstrandskog omväxlande med ask och mot land finns även grova ekar. Längre in från stranden återkommer alen igen. Markvegetationen domineras till stor del av älggräs och kirskaål, med inslag av lundartad vegetation som vitsippa, skogsbingel, hässleklocka, nässelklocka, långsvingel och lundgröe. I söder står ett granparti och det finns även inslag av hästkastanj och alm i skogen.

Längs markvägen i skogen löper en äldre stenmur. På en moränklack ut i sjön finns en sjökontakt, som tidigare fungerat som båtuppläggningsplats. Strax intill, lite längre in i skogen, finns resterna av en plats för övningsbyggande av trävärn.

Mål

En naturskogsartad strandal- och ädellövs skog med goda livsbetingelser för växter och djur beroende av denna naturtyp.

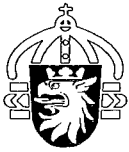
Ett av syftena är att bevara det äldre kulturella landskapselement som finns i skogen i form av en längre stenmur.

Istandsättningsåtgärder

Granpartiet avverkas på sikt och genom naturlig föryngring eller plantering ersätts den med lövträd typiska för skötselområdet. Den militära övningsplatsen städas. Samtliga avverknings- och rivningsrester ska avlägsnas från naturreservatet. I anslutning till sjökontakten kan brygga för att möjliggöra fritidsfiske anordnas och enklare utsiktstorn uppföras.

Underhållsåtgärder

Skogen lämnas för utveckling med intern dynamik. Död ved får inte avlägsnas ur skötselområdet, men kan flyttas åt sidan om markvägen, stigar eller sjökontakten blockeras. För att bibehålla sjökontakten, hålls bladvassen borta.

Skötselområde 10: Gräsmarkerna norr om Näsby gård

Beskrivning

Areal: ca 13,8 ha, varav delområde:

10a: ca 10,0 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med övergångar mot *högörtsäng*, 5.2.3.2 och inslag av *rödvenäng*, 5.2.2.2.

10b: ca 3,8 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med inslag av *rödvenäng*, 5.2.2.2.

Norr om Näsby gårds parkskog tar en öppen, frisk- och tuvtåteläng vid. I fuktigare delar dominerar älggräs, medan en mer utpräglad torrängsflora finns i högre belägna partier. I söder, där marken i vissa delar närmast har ruderatmarkskaraktär, har den hotklassade småfjärilen backmalmätare påträffats. I gränsen mot skogen i väster har den ovanliga luddstarren och den hotade luktsmåborren noterats. Delar av området har hävdats genom slåtter även i sen tid under den militära epoken, men troligen inte kontinuerligt. Hävdgynnade arter som krissla, ängsskära, sommarfibbla, prästkrage och rödklint förekommer i området. I söder finns ett par granar samt en dunge med pil, björk, al och vide, medan träd- och buskinslaget i norr är relativt stort, med ett flertal arter som ek, björk, tall, al, vide och hagtorn. I norra delen av området har beteshävd påbörjats och längre söderut har slåtter återupptagits.

Öster om vägen finns en större slåttermark, som sträcker sig utanför reservatsområdet in i den tilltänkta buffertzonen till reservatet och riksintresseområdet. Ängen uppvisar sva- ga spår av gödselpåverkan, men har ändå en relativt artrik flora. Den hotklassade och EU-prioriterade kornknarren har hörts i slåtterängen under ett antal år under 1990-talet. Häckning har inte fastställts.

Från den militära epoken finns i södra delen av delområde 10a grävda värn som använts som motståndsnästen sedan 1950-talet. Dessa bör bibehållas, men kräver ingen speciell skötsel.

Mål

Skapa välhävdade slåtter- och betesmarker inom större delen av delområde 10a och lämna övriga delar för bibehållande av en gräs-, högört- och busksuccession, samt bevara och vidareutveckla slåttermarken inom delområde 10b. I de hävdade delarna bör kvalitetsmålen inriktas på att:

- Bevara och vidareutveckla artrikedomen och arttätheten inom området, karaktäristiskt för välhävdade vegetationstyper i äldre betes- och slåttermarker utmed nedre Helgeåns lopp. Exempel är marker av tuvtåtel- eller rödventyp.
- Bevara och utveckla förekomsten av de arter som är representativa för växtsamhällen i välhävdade betes- och slåttermarker längs nedre Helgeåns vattensystem. Exempel på arter som indikerar god betes- eller slåtterhävd är gullviva, prästkrage, ängsbräsma och luddstarr.

- Bevara och utveckla förutsättningarna för hävdberoende växt- och djurarter som är hotade eller sällsynta i landet och som långsiktigt ska kunna föryngra sig i området, t ex luktsmåborren och backmalmätaren.

Istandsättningsåtgärder

I delområde 10a bör en inventering som visar på backmalmätarens situation i området genomföras snarast.

För att möjliggöra slåtter forslas betongskrot m m bort från den blivande slåtterytan. och ojämnheter från militära verksamheten jämnas ut med jordmaterial från jordvallar inom reservatsområdet. Dungen i söder och de marker som inte kan slås lämnas utan åtgärd.

Inom delområde 10b krävs inga istandsättningsåtgärder.

Underhållsåtgärder

Årlig hävd genom bete från maj till november i betesmarkerna. Om ett tillräckligt högt betestryck inte kan uppnås skall betesputsning ske, men betraktas som en extraordinär åtgärd som så långt möjligt bör undvikas. Årlig hävd genom slåtter under andra halvan av juli eller första halvan av augusti i slåttermarkerna. Höet ska fraktas bort från naturreservatet. Vid behov ska träd- eller busk uppslag röjas bort.

Inom området för igenväxningssuccession, skall regelmässigt en successiv utglesning av träd- och buskskiktet ske.

Skötselområde 11: Parkskogen vid Näsby gård

Beskrivning

Areal: ca 3,8 ha. *Gammal parkskog* med inslag av *klibbalstrandskog*, 2.2.4.2.

Vid Näsby gård finns en gammal parkanläggning med många olika trädslag. I de fuktigare delarna dominerar al och vide, medan alm, ask, lind, lönn, tysk lönn, hästkastanj och avenbok finns på torra marker. Marken täcks till stora delar av kirskaål. I norr sträcker sig en linddominerad allé genom skogen. I parken finns gamla vattengravar där man bl a funnit vattenfräne, vattenstakra, vattenblink och topplösa. Väster om gården, i kanten mot videsnären, ligger en delvis igenfylld damm. Strax nordväst om gården finns en avplanad yta med ruderatmarkskaraktär.

I parkskogen finns bl a den hotklassade trollfladdermusen samt minst ett femtontal arter småsnäckor. Vissa år häckar mindre hackspett i området.

Huvuddelen av parkskogen omfattas av ett arrendeavtal mellan Kristianstads kommun och Aktiebolaget Kristianstadsbyggen (ABK) som reglerar skötsel och nyttjande av parken. Bl a anges att arrendeområdet skall skötas enligt förslag till åtgärder och skötsel redovisade av Ekologgruppen i Landskrona HB, februari 1996 (bilaga till avtal om lägenhetsarrende, daterat 1996-11-05). Detta innebär att området närmast gården efter detaljerad avgränsning kan återställas till det ursprungliga utseendet och att de områden som inte återskapas till park eller trädgård får utvecklas fritt.

Mål

Parkområdet närmast Näsby gård kan återställas till ursprunglig utseende. För övriga delar gäller målet naturskogsartad ädellövskog eller, i blötare delar, strandskog, av stor betydelse för flera växt- och djurarter, t ex trollfladdermus och mindre hackspett. Återställa den delvis igenfyllda dammen till ett småvatten attraktivt för bl a groddjur.

Dessutom bör de äldre kulturella landskapselement som finns i parkskogen i form av vattengravar bevaras.

Istandsättningsåtgärder

Inom ramen för gällande arrendeavtal mellan Kristianstads kommun och ABK kommer parken närmast Näsby gård att restaureras av ABK. En preliminär avgränsning av den del som skall restaureras sträcker sig från nordvästra hörnet av ABK:s fastighet, kring lindallén och dammarna åt nordost och sträcker sig österut till vägen mellan Näsby gård och Lingenäsen. Innan restaureringsarbetet påbörjas skall en detaljerad undersökning göras som skall ligga till för avgränsningen. Till grund för skötseln kommer att ligga det förslag till skötsel och åtgärder som redovisats av Ekologgruppen i Landskrona HB 1996, tillsammans med en mer detaljerad åtgärds- och skötselplan som i enlighet med gällande arrendeöverenskommelse mellan Kristianstads kommun och ABK tas fram. I samband med att ovannämnda avgränsning göres och en detaljerad åtgärds- och skötselplan tas fram är det angeläget att klargöra konsekvenserna för områdets djurliv.

I övrigt gäller att skogen lämnas för utveckling med intern dynamik, utom i norr där ett par granar bör avverkas. Avverkningsmaterialet bortföres från det föreslagna naturreservatet. För att skapa sjöutsikt kan viss utglesning av träden väster om gården ske. I samma syfte kan buskvegetationen på det utfyllda området som arrenderas av ABK, nordväst om Näsby gård, successivt hållas efter.

Den delvis igenfyllda dammen i skötselområdets sydvästra del bör restaureras, då den kan bli ett viktigt småvatten för djurlivet. För att gynna områdets trollfladdermöss bör fladdermusholkar sättas upp i grupper i parkskogen.

Underhållsåtgärder

Död ved får inte forslas bort från området, men kan flyttas åt sidan om den utgör ett hinder på stigar eller vägar.

Skötselområde 12: Vass- och videområden vid Näsby gård

Beskrivning

Areal: ca 26,4 ha, varav delområde:

12a: ca 26,1 ha. *Sumpsnårskog av vide-ört-typ, 2.2.5.1 och tät bladvassvegetation, 6.1.3.4.*

12b: ca 0,3 ha. *Klibbalstrandskog, 2.2.4.2.*

I strandzonen kring Näsby gård finns stora igenväxningsområden som mot land domineras av videbuskage med bladvassbälten utanför. I gränsen mellan videsnåren och mer öppen gräsmark finns bitvis en bård av träd, som al, pil och björk. På moränklacken Franckes udde söder om Näsby gård finns ett mindre parti med alstrandskog, med en del död ved. Här finns även en liten uppläggningsplats för båtar. De buskrika igenväxningsmarkerna är rika på sångare och här påträffas bl a rosenfink, gräshoppsångare, kärrsångare, näktergal samt de rödlistade arterna pungmes och sydlig gråsiska.

Mål

Bevara ett område med en gräs-, högört- och busksuccession, av stor betydelse för många djurarter, särskilt fåglar. Genom uppöppnande av laguner kunna skapa avgränsade grunda vattensamlingar av stort värde för den biologiska mångfalden och för motverkande av igenväxningen av vass och vide mot sjön. Genom uppförande av kreaturstängsel möjliggöra extensivt bete i syfte att bibehålla nuvarande igenväxningssuccession inom delar av området.

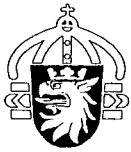
Genom den rika förekomsten på olika naturtyper, från terrestra till limniska, inom och i anslutning till skötselområdet och den goda tillgängligheten skall området också fungera som verksamhetsområde för teoretiskt och praktiskt inriktad undervisning på olika nivåer, från naturskoleverksamhet till praktiskt inriktad naturvårdsundervisning högstskolenivå.

Istandsättningsåtgärder

Inga istandsättningsåtgärder krävs. Möjligheter finns att bryta igenväxningssuccessionen genom öppna upp laguner inom norra delen av vass- och videområdet. För att möjliggöra extensivt bete krävs uppförande av stängsel i södra delen av området.

Underhållsåtgärder

Successiv utglesning av träd- och buskskiktet för bibehållande av igenväxningssuccessionen. Inom delområde 12b skall vassen hållas borta utanför udden så en fri passage

bibehålls ut mot sjön. Inom delområde 12 får begränsad utglesning av buskskiktet ske i syfte att bibehålla utsikt över sjön från området i anslutning till Näsby gård. Död ved får inte avlägsnas ur området, men kan flyttas åt sidan om stigar eller båtuppläggningsplatsen blockeras. Extensivt bete inom inhägnad del nedanför vägen. Betesintensitet och betestidpunkt får preciseras efterhand som erfarenheter vinnes.

Skötselområde 13: Gräsmarkerna söder om Näsby gård

Beskrivning

Areal: ca 11,4 ha, varav delområde:

13a: ca 9,5 ha. Högörtsäng, 5.2.3.2, med inslag av *tuvtåteläng*, 5.2.3.1 och *högstarräng*, 5.2.3.6.

13b: ca 1,9 ha. Högörtsäng, 5.2.3.2.

Söder om Näsby gård ner mot Västra fäladen finns en älggräs-, tuvtåtel-, ängskavle- och hundkexdominerad gräsmark som stått ohävdad en längre tid. Hagtorns- och videbuskage står bitvis tätt i området. Längst i söder finns en mer utpräglad tuvtåteläng och ett fuktigare öppet parti som domineras av jättegröe. I de sydöstra delarna har den rödlistade växtarten nässelsnärja påträffats.

Mellan vägen och skjutbanorna sker fårbyte och här har nyligen en stor del av hagornsbuskagen röjts bort.

Inom området finns lämningar och spår från den militära epoken, såsom ett handgranatsbås i betong från 1930-talet, ett par mindre inskjutningsvallar, en skeetbana för lerduveskytte samt en husgrund.

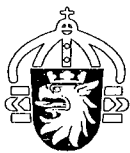
Området berörs även av några diken.

Mål

Bevara ett område med en gräs-, högört- och busksuccession, av stor betydelse för många djurarter. Ge möjlighet att återskapa en välhävdad slåttermark inom delområde 13b.

Genom uppförande av kreatursstängsel möjliggöra extensivt bete i syfte att bibehålla nuvarande igenväxningssuccession inom delar av området.

Genom den rika förekomsten på olika naturtyper, från terrestra till limniska, inom och i anslutning till skötselområdet och den goda tillgängligheten skall området också fungera som verksamhetsområde för teoretiskt och praktiskt inriktad undervisning på olika nivåer, från naturskoleverksamhet till praktiskt inriktad naturvårdsundervisning på högskolenivå.

Istandsättningsåtgärder

Preparering, genom betesputsning/slaghackning i samband med etablerande av slåtter-äng inom delområde 13b. Den nordliga inskjutningsvallen tas bort medan den södra bibehålles. Byggnaden som använts som handgranatbås bibehålles. Husgrunden mellan vägarna, väster om den nordligaste nord-sydliga skjutbanevallen, tas bort. Inom det mindre området mellan vägen och skjutvallarna kan godtas att fårbete etableras och huvuddelen av buskskiktet börtröjes. För att möjliggöra extensivt bete krävs uppförande av stängsel i södra delen av området.

Underhållsåtgärder

Successiv utglesning av träd- och buskskiktet för bibehållande av nuvarande igenväxningssuccession. Eventuellt lämnas några enstaka trädgrupper samt, inom delar av delområde 13a, solitära hagtornsbuskage.

Årlig hävd genom slåtter under andra halvan av juli eller första halvan av augusti i delområde 13b. Inom det planerade tältplatsområdet (se kap 6.4 "Tältplats, grillplatser") kan vegetationen slås oftare om nödvändigt. Höet skall fraktas bort från det föreslagna reservatsområdet. Bete under. Extensivt bete inom inhägnad del nedanför vägen. Betesintensitet och betestidpunkt får preciseras efterhand som erfarenheter vinnes. Nedanför vägen godtas extensiv betesdrift med nöt. Lämpliga tidpunkter för betesläpp får utprovas. Partierna mellan vägen och skjutbanorna betas årligen med får.

Skötselområde 14: Västra fäladens betesmarker

Beskrivning

Areal: ca 93,2 ha, varav delområde:

14a: ca 61,3 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1, med inslag av *högstarräng*, 5.2.3.6, *rödvenäng*,

5.2.2.2 och *örtrik ängshavretorräng*, 5.2.1.3.

14b: ca 6,3 ha. *Tuvtåteläng*, 5.2.3.1.

14c: ca 22,3 ha. *Sumpsnårskog av vide-ört-typ*, 2.2.5.1, med inslag av *högstarräng*, 5.2.3.6 och *tät bladvassvegetation*, 6.1.3.4.

14d: ca 1,9 ha. *Klibbalstrandskog*, 2.2.4.2 och *igenväxande hagtornsområde*.

14e: ca 1,4 ha. *Örtrik ängshavretorräng*, 5.2.1.3.

Västra fäladen har sedan lång tid tillbaka använts som betes- och slåttermark, men stora ytor, särskilt mot sjön, har vuxit igen med vass, vide och högstarrarter under den militära epoken. I en remsa närmast järnvägen har bete pågått kontinuerligt, medan betet återupptogs för ett par år sedan i den mellersta och västra delen. I de igenväxande partierna

mot ån och Araslövssjön har restaureringsåtgärder igångsatts. Inom den östligaste delen av Västra fäladen återupptogs hävden under 1999. Bete sker i huvudsak med nötboskap. Norr om vägen sker inom vissa delar bete med får.

De öppna gräsmarkerna domineras av tuvtåteläng med bl a tuvtåtel, ängskavle, ängsbrämma, maskrosor, daggekåpor, rödklint och gåsört. Torrare partier, delvis präglade av prästkragar och brudbröd, finns mosaikartat insprängda.

Vid ekdungen och öster därom finns en mer utpräglade torrängspartier med riklig förekomst av den rödlistade luddfingerörten samt andra arter som backsmultron, rödkämpar, vildlin, småfingerört, jordtistel, mandelblomma, darrgräs, älvväxing, ängshavre och raklost. På friskare mark har även den ovanliga luddstarren påträffats.

Längst i nordost finns en av naturreservatets botaniskt mest intressanta ytor, en kalkpåverkad torräng, med det mycket sällsynta gräset fin tofsäxing och stora bestånd av den likaledes hotklassade luddfingerörten.

I fuktigare delar tar en jättegröedominerad högstarrvegetation över och i strandzonen mot Helgeån har den hotklassade krypflokan påträffats. I nordväst präglas gräsmarkerna av stora solitära hagtornsbuskage och här har den hotade småfjärilen gulhuvad hagtornsborkmal sitt starkaste fäste i Sverige. Öster om detta område finns en ohävdad, igenväxande gräsmark.

Mot Araslövssjön hindras utsikten av ett stort igenväxningsområde med täta videsnår, högstarrvegetation och bladvassar. Vid ett fågeltorn i väster finns en lövdunge med bl a al, ek, ask och björk och ett igenväxande hagtornsområde. På en udde strax norr därom står ett mer utpräglat strandalsparti.

I de sydöstra delen finns några byggnader som hör samman med områdets kommunala vattentäkter. I detta område finns även ett större dike mot banvallen i söder, ett relativt nyöppnat dike som avvattnar en aldunge (skötselområde 15c), några brunnar, två broar, en mindre stenmursrest, en jordvall och ett par jordhögar.

Inom området finns lämningar och spår från den militära epoken såsom ett handgranatsbås i betong från 1930-talet och närstridsbanor för k-pist från 1970-talet samt markfästet efter ett bevakningstorn från 1980-talet. Inom skötselområdet finns ett område där granatkastarverksamhet förekommit och där militären inte kan garantera att det på djup större än en halv meter är fritt från blindgångare. Se **bilaga 2, karta 9**.

Mål

Skapa en öppen välhävdad betesmark, där möjlighet finns att även etablera slåttertor

med efterbete samt skapa livsrum för den gulhuvade hagtornsbrokmalen genom att inom lämpliga delar spara stora solitära hagtornsbuskage. Kvalitetsmålen bör inriktas på att:

- Bevara och vidareutveckla den höga artrikedomen och arttätheten inom området, som är karaktäristiskt för välhävda vegetationstyper i äldre betes- och slåttermarker utmed nedre Helgeåns lopp. Exempel är betes- och slåttermarker av tuvtåtel- eller rödventyp.
- Bevara och utveckla förekomsten av de arter som är representativa för växtsamhällen i välhävda betes- och slåttermarker längs nedre Helgeåns vattensystem. Exempel på arter som indikerar god betes- eller slåtterhävd är mandelblomma, vildlin, småfingerört, rödkämpar, darrgräs och luddstarr.
- Bevara och utveckla förutsättningarna för rödlistade hävdberoende växt- och djurarter som långsiktigt ska kunna föryngas i området, t ex luddfingerört, krypfloka, fin tofsäxing, rödspov och gulhuvad hagtornsbrokmal.

Istandsättningsåtgärder

Intill ek- och lärkdungarna (delområde 15a och 15d) finns jordhögar som successivt tas bort. Jorden kan avlägsnas från det föreslagna reservatet eller användas vid igenfyllning av diken, körspår efter stridsvagnar etc inom reservatet.

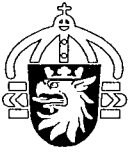
Rester från den militära epoken tas bort med undantag för den mindre betongbyggnaden som använts som handgranatbås.

Inom delområde 14c skall buskage och eventuella träd röjas bort med början österifrån i syfte att skapa en för vadare och änder sammanhängande och i huvudsak trädfri strandäng. Området skall sedan betas för att skapa en välhävda strandäng, gynnsam för bl a häckande och rastande vadarfåglar, änder och gäss. En del av de videbuskage som hänger ut över åkanten lämnas kvar för att bevara gynnsamma betingelser för den våren 1999 återintroducerade malen. Likaså bör övervägas att låta en del partier med videbuskage stå kvar i den västra delen och skapa avgränsade partier med omväxlande videbuskage och svagt betespåverkad högrötsäng för att gynna småkryp av olika slag.

Lövdungen, Lerduvedungen, vid fågeltornet och alstrandskogen strax norr därom lämnas för utveckling med intern dynamik. Dock skall röjning ske så att fri sikt finns mellan fågeltornet och sjön.

I delområde 14e skall huvuddelen av träd- och buskvegetationen röjas bort för att ytterligare öppna upp torrängen.

Samtliga röjnings-, avverknings- och rivningsrester eldas upp på lämplig plats eller avlägsnas från det föreslagna naturreservatet. Trädstammar kan lämnas kvar för att på så sätt bidra till att öka mängden av död ved.

Underhållsåtgärder

Årlig hävd genom bete från maj till november i betesmarkerna. Om ett tillräckligt högt betestryck inte kan uppnås skall betesputsning ske, men betraktas som extraordinär åtgärd som så långt möjligt bör undvikas. Inom delområde 14e skall den slagna vegetationen bortföras från naturreservatet. I den mån det bedöms lämpligt ur naturvårdssynpunkt eller ur betesstyrningssynpunkt kan slåtterytor med efterbete etableras. Slåtter av dessa bör ske under andra halvan av juli eller första halvan av augusti. Höet ska fraktas bort från det föreslagna området. Lokalen för krypfloka ska hållas fri från vass och annan högvuxen vegetation.

Inom delområde 14e skall, för att gynna växternas frösättning, betessläpp ske omkring den 20 juli.

Vid behov ska träd- och busk uppslag röjas bort, men selektivt inom den gulhuvade hagtorsbrokmalens områden.

Skötselområde 15: Västra fäladens planterade träddungar

Beskrivning

Areal: ca 6,3 ha, varav delområde:

15a: ca 1,4 ha. *Ekdunge*.

15b: ca 0,6 ha. *Bergtalldunge*.

15c: ca 3,7 ha. *Sumpalskog av örtyyp, 2.2.4.3*

15d: ca 0,6 ha. *Lärkdunge*.

Under den militära epoken planterades flera träddungar, med bl a ek, bergtall, klibbal och lärk, på Västra fäladen. I ek- och talldungarna är inslaget av äkta fläder påtagligt och gran kringgärdar eller har kringgärdat såväl ek- som lärkdungen. Klibbalskogen är planterad på en gammal sidvallsäng, men dräneras för närvarande av ett dike åt väster. I klibbalskogen har bl a långsvingel påträffats.

Mål

Träddungar som bryter av och skapar omväxling i det för övrigt öppna landskapet. Lövträden bör tillåtas uppnå hög ålder och förutsättningar för återväxt skall skapas. Efter initiala åtgärder lämnas aldungen för utveckling med intern dynamik. I övriga träddungar utförs endast begränsade naturvårdsinriktade skötselåtgärder.

Istandsättningsåtgärder

En försiktig gallring bör ske bland ekarna. I delområde 15b bör bergtallarna successivt avverkas och ersättas med lövträd. I delområde 15d avverkas granar och lärkträd, medan

lövträd och buskage (främst ek och fläder) får stå kvar. Avverkningsresterna skall eldas upp eller bortföras ur naturreservatet.

I alsumpskogen, delområde 15c, läggs dräneringsdiket igen eller däms. För att skapa variation i ålder och öppenhet (ljusinsläpp) bör fläckvis nedtagning och ringbarkning av alar ske. Fällda träd tillåts ligga kvar för att öka andelen död ved. Därefter lämnas området för utveckling med intern dynamik.

I övrigt lämnas samtliga delområden för i huvudsak utveckling med intern dynamik.

Underhållsåtgärder

Hela eller delar av delområdena kan även tills vidare ingå i nuvarande betesfällor. I övrigt krävs inga underhållsåtgärder. Död ved får inte avlägsnas ur delområdena, men kan flyttas åt sidan om vägar eller stigar blockeras.

4. Anordningar för rekreation och friluftsliv

Det föreslagna naturreservatet är livligt frekventerat. Närboende promenerar, springer eller cyklar i området. Många kommer för att studera det rika växt- och djurlivet. Araslövssjön är i viss utsträckning ett populärt mål för fritidsfiskare.

Vid Norra Lingenäsets naturreservat finns bilparkering, informationsskylt och ett fågeltorn och vid Lerduvedungen i söder finns också ett fågeltorn. Området genomkorsas av ett antal vägar och det finns även ett flertal omärkta stigar, samt ett antal övergångar vid betesfällorna. I övrigt saknas idag anordningar för friluftslivet inom området.

Vid Näsby gård, som har köpts av AB Kristianstadsbyggen, finns planer på att utveckla ett centrum för AB Kristianstadsbyggens hyresgäster, för allmänhetens motions-, fritids- och friluftaktiviteter. Verksamheten avses ske i samklang med intentionerna för Ramsarområdets värden. Reservatet skall också vara tillgängligt på liknande sätt som andra natur- och kulturhistoriskt värdefulla områden i Vattenriket.

För förslag till anordningar för rekreation och friluftsliv i det planerade naturreservatet se bilaga 2, karta 10. I bilaga 3 har den löpande skötseln och underhållet av anordningar för rekreation och friluftsliv sammanfattats. Vidare redovisas och prioriteras istandsättningsåtgärder av olika slag.

4.1 Information

Beskrivning

Ingen finns information finns uppsatt inom det föreslagna naturreservatet.

Åtgärder

Länsstyrelsen tar fram allmän reservatsinformation om det planerade naturreservatet utformad på svenska, engelska och tyska. Den placeras på sex befintliga och tre nyttillverkade takförsedda skyltställ.

Länsstyrelsens grundinformation i takförsedd skyltställ (se bilaga 2, karta 10)

1. Norra Lingenäsets parkering.
2. Nordöstra infarten till reservatet mot N.Lingenäset, vid Tvedegårdsvägen
3. Ca 800 m söder om N. Lingenäset, där cykelvägen från Näsby gård ansluter till bilvägen mot N. Lingenäset.
4. Strax norr om Näsby gård, där cykelvägen mot N. Lingenäset börjar.
5. Näsby gård, på plats som anvisas av AB Kristianstadsbyggen
6. Vid bilparkeringen till Lerduvedungen, ca 800 m söder om Näsby
7. Där cykelvägen i sydost ansluter till Stridsvagnsvägen, strax söder om Högskolan.
8. Reservatsgränsen vid markvägen till vattenborrhorna strax norr om järnvägen i sydost.
9. Vid gångstigen i sydväst, som går under järnvägsbron vid Helge å.

Fördjupad information:

Ekomuseum Kristianstads Vattenrike fördjupar successivt informationen om de olika områdenas natur- och kulturhistoria, växt- och djurliv samt spridda anläggningar eller spår i terrängen (t ex vinbergssnäckorna i Södra Lingenäset, gamla "tvättplatsen", isblockshämtning, lämningar efter militärepok, ödetomten i norr, stenmurar, vattengravar i den gamla parkanläggningen). Informationen placeras på lämpliga platser inom det föreslagna naturreservatet.

Tillfälliga skyltar som informerar om pågående skötselåtgärder kan sättas upp efter samråd med reservatsförvaltaren.

En informationsfolder om naturreservatet trycks upp. Den ska innehålla information om naturreservatets naturvärden, historia, markerade stigar och andra anordningar för friluftslivet samt de föreskrifter som gäller för allmänheten. Texten ska även utformas på engelska och tyska.

Underhållsåtgärder

Skyltarna ses över regelmässigt och underhålls vid behov.

4.2 Tillgänglighet, parkeringar

Beskrivning

Det föreslagna naturreservatet ligger i omedelbar anslutning till bostadsområdena Näsby och Gamlegården, ca 5 km norr om Kristianstads centrum. Området kan lätt nås till fots, per cykel och med bil och den kollektiva trafiken är väl utbyggd mellan bostadsområdena och stadens centrum. Från södra delen av Näsby nås området med bil via Högscholan och Näsby gård. En mindre parkeringsplats har uppförts mellan Lerduvedungen och Näsby gård. Från norra delen av Näsby leder en bilväg ut till Norra Lingenäset, där en större parkeringsplats för bilar och bussar anlagts. Med cykel eller till fots finns ytterligare angöringsmöjligheter genom vägar som är upplåtna för cykeltrafik och genom mindre gångstigar.

Åtgärder

Det är positivt om en parkeringsplats som även kan utnyttjas av reservatsbesökarna uppföres i anslutning till AB Kristianstadsbyggens område vid Näsby gård.

Underhållsåtgärder

Parkeringsplatserna underhålls kontinuerligt.

5.3 Vägar, stigar, torn och andra anordningar i området

Beskrivning

Två bilvägar samt ett par gång- och cykelvägar samt stigar leder idag in i olika delar av det föreslagna naturreservatet. Inom området finns sedan ytterligare vägar och stigar. Övergångar underlättar passage in i flertalet betesfällor. Över diken och blötare partier längs en stig i skogen mellan Södra och Norra Lingenäsen finns tre relativt nyuppförda spänger. Vidare finns här ett jaktorn. Vid Västra fälåden i söder finns två gångbroar i bra skick utmed järnvägen. Det finns inga markerade stigsystem inom det föreslagna reservatsområdet. I området finns två fågeltorn, ett lägre vid Norra Lingenäset och ett högre vid Lerduvedungen i söder.

Åtgärder

Åtgärderna redovisas på bilaga 2, karta 10.

Bilvägar

Två bilvägar leder in i området.

- Den ena leder från Stridsvagnsvägen mot Näsby gård och fortsätter sedan söderut till en parkeringsplats öster om Lerduvedungen. Beroende på hur aktiviteterna och

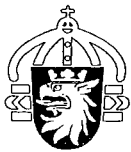
parkeringsplatsen vid Näsby gård kommer att bli, kan eventuellt vissa justeringar av detta vägstråk behöva göras.

- Det andra vägstråket i norr, från Stridsvagnsvägen till Norra Lingenäset förbättras så att bussar kan komma fram. Framtida fordonstäthet får avgöra om det behöver göras några mötesplatser.

Naturnära stigar

Man bör eftersträva att besökande kan välja att gå längre eller kortare rundor i det föreslagna naturreservatet, beroende på den tid man har att tillgå samt eventuellt beroende av vilket vattenstånd som råder. Alla stigstråk kommer kanske inte att vara tillgängliga vid alla tidpunkter på året. Delar av stigsystemet bör även vara förlagt så man inte behöver gå bland betesdjur. Vid Norra Lingenäset bör stigen ut till informationstornet handikappanpassas.

- En strandnära kreatursfri (som inte går genom beteshage) stig leder genom området från Norra Lingenäset i norr till Aludden en bit nordväst om Näsby gård. Spänger har relativt nyligen utförts över blötare partier och en upprustning av stigytan har skett sommaren 2002. Stigen bör kompletteras med en strandnära sträcka mellan Aludden och Näsby gård längre söderut och skulle sedan kunna ansluta till Isternäset söder om järnvägen.
- Handikappanpassad stig vid Norra Lingenäset. Hela eller delar av denna stigrunda kan göras tillgänglig via rullstol, med startpunkt från bilparkeringen vid N. Lingenäset. Det nya tornet som bör byggas vid gamla tornplatsen bör göras handikappanpassat och dit skall man åtminstone kunna nå med rullstol.
- Rundslinga via betesmarken mellan Aludden och Norra Lingenäset. Denna stigsträckning görs för att man först skall kunna gå från Norra Lingenäset via Södra Lingenäset till Aludden längs sjön och sedan på betesmarken tillbaka till Norra Lingenäset. Man får här en omväxlande rundslinga.
- Rundslinga via parken vid Näsby gård norrut. Om man först går längs den strandnära stigen norrut från Näsby gård kan man strax söder om Aludden svänga åt sydöst för att sedan komma ut på gamla vägen mellan Näsby gård och Norra Lingenäset. Slutligen kan man ta sig tillbaka till Näsby gård genom parken.
- Rundslinga via gamla skjutbaneområdet söder om Näsby gård. Från Näsby gård kan man först gå till Lerduvedungen och tornet här. Man fortsätter åt sydost mot Västra fäladsmarken och Talldungen. Från Talldungen tar man av åt nordost upp genom gamla skjutbaneområdet tillbaka till Näsby gård.
- Stig mellan Ekbacken vid Västra fäladen och vidare till Isternäset. Sommartid när det oftast är lågvatten kan man ta sig gående från Ekbacken i norr genom betesmarken och via de två broarna strax norr om järnvägen på betesmarken, för att sedan fortsätta västerut fram till och sedan under järnvägsbron som går över Helge å. När man sedan kommit söder om järnvägen på Isternäset är det lätt att ta sig till Lillö borgruin och fortsätta Linnérundan till stan.

Ett flertal stängselstättor och ledmarkeringar behöver tillverkas och placeras ut längs de olika stigarna. Likaså behövs ett antal mindre vägvisare utplacerade på lämpliga ställen.

Cykelstigar

Alla vägar tillgängliga för bilar är också tillgängliga för cyklar, men alla naturnära gångstigar är och bör inte bli tillgängliga för cyklar. Trots viss begränsning för cyklar där detta inte bedöms lämpligt, kommer det att gå utmärkt att cykla genom hela reservatet från norr till söder. Det skall också vara möjligt att ta med cykel ner till sjön på några ställen. Dessa avstickare kommer inte att ha samma höga cykelstandard som huvudstråket genom reservatet. Cykelstandard preciseras först när stigen anläggs.

- Huvudstråket för cyklister genom reservatet blir via markvägen i söder från Västra fäladsmarken, förbi Näsby gård och vidare norrut på gamla vägen till Norra Lingenäset.
- Lerduvedungen blir första möjligheten att, från söder räknat, göra en avstickare ner till sjön för en utblick. Här bör man kunna ta med cykel ner till fågeltornet eller stängselövergången från bilparkeringen i öster.
- Franckes udde skall man kunna nå med cykel från Näsby gård. Kan vara tillgänglig även med elmoped för transport av fiskeutrustning.
- Sjökontakten vid udden ca 500 meter norr om Näsby gård skall kunna nås med cykel från gamla markvägen mellan Näsby gård och N. Lingenäset. Kan vara tillgänglig även med elmoped för transport av fiskeutrustning.
- Aludden skall man också kunna cykla till, från gamla markvägen mellan Näsby gård och N. Lingenäset. God cykelstandard finns redan här.

Fågeltorn, utsiktsplats

Ekomuseet svarar för utformningen av de torn som skall bytas ut och nyanläggas. Tornen som föreslås i reservatet är följande, från norr till söder.

- Norra Lingenäset. Här finns ett gammalt lågt torn, med utsikt över Fredriksdalsviken. Detta torn byts ut mot ett handikappanpassat torn med rullstolsramp. Tornets tillfart från parkeringen handikappanpassas.
- Aludden. Ett torn skall vid behov kunna anläggas här för utblick över Araslövssjön och den restaurerade strandängen nedanför.
- Udden och sjökontakten ca 500 m norr om Näsby gård. Vid behov skall även här kunna anläggas ett torn. Detta är en gynnsam observationsplats för rastande sjöfågel i den utanförliggande viken av Araslövssjön.
- Skjutvallen sydost Näsby gård. Uppe från skjutvallen har man en viss utblick över delar av Araslövssjön. Möjligheter skall finnas att eventuellt ordna en utsiktsplats på vallkrönet.
- Lerduvedungen. Här finns ett gammalt högt fågeltorn med bra utsikt över Araslövssjöns södra del och söderut mot Helge å och norra delen av Blackan. På sikt får tornet bytas ut eftersom det är gammalt och delvis svårt att ta sig upp i.

Underhållsåtgärder

Bil- gång- och cykelvägar, stigmarkeringar, övergångar, broar och fågeltorn underhålls årligen eller vid behov. Kommunen svarar för dessa anordningar.

4.4 Tältplats, grillplatser

Beskrivning

Det finns idag inga iordningställda tältplatser inom det föreslagna naturreservatet.

Endast en iordningställd grillplats finns. Denna grillplats, numera olämpligt placerad i ett buskage, finns vid ödetomten ca 100 meter sydost Norra Lingenäset.

Spontan grillning, ibland med upplagda stenar i ring runt eldstaden, förekommer på ett flertal ställen bl.a. vid Norra Lingenäset, Södra Lingenäset, udden norr om Näsby gård och på Franckes udde.

Åtgärder

Föreslagna åtgärder redovisas på bilaga 2, karta 10.

Tältplats för naturnära camping

- På den öppna gräsmarken omedelbart söder om Näsby gård kan en enklare tältplats för skolklasser etc iordningställas. Denna yta skall se ut som en traditionellt hävdad slåtteryta när den inte används som tältplats.

Platser för grillning

- Ödetomten. Platsen för grillning flyttas till ett lämpligare läge.
- Franckes udde. En plats för grillning kan anläggas här vid behov.

Övriga platser där rester av spontan eldning och grillning finns, städas upp. Skyltar med eldningsförbud får sättas upp vid behov, om spontan eldning fortsätter.

Underhållsåtgärder

Kommunen svarar för tillsyn och underhåll av dessa anordningar. Om önskemål angående dimensioneringen av anläggningarna blir större än vad som kan betraktas som normalt i ett reservat, får tillsyn, skötsel och underhåll fördelas på lämpligt sätt.

5.5 Fritidsfiske och båtar i Araslövssjön

Beskrivning

Araslövssjön ingår sedan 1994 i Nedre Helgeåns fiskevårdsområde, som bl a omfattar de nedersta 3,5 milen av Helgeån från Torsebro till utloppen i Hanöbukten. Araslövssjön används för fritidsfiske under hela året.

Det finns en spontan båtuppläggningsplats inom det föreslagna naturreservatet, omedelbart söder om Näsby gård på Franckes udde. Utanför udden hålls vassen borta och vattenet är öppet ut mot sjön. Det bedrivs inte någon båtuthyrningsverksamhet inom det föreslagna naturreservatet idag.

Åtgärder

Fisket bör även fortsättningsvis kunna ske i enlighet med de regler som gäller för fiskevårdsområdet. Åtgärder redovisas på bilaga 2, karta 10.

Båtuppläggning

- Franckes udde. Detta är enda platsen i reservatet där båtuppläggning bör tillåtas. Endast båtar som tillhör någon institution eller organisation skall få läggas här, efter tillstånd av reservatsförvaltaren.

Bryggor för fiske och båtar

På två ställen kan bryggor få anläggas

- Franckes udde. Här kan anläggas en brygga för fiske och båtar. Bryggan bör handikappanpassas, så att fiske och tillgänglighet till båt/flotte kan ske även för rörelsehindrade. Här skulle eventuellt AB Kristianstadsbyggen kunna bedriva uthyrning av roddbåtar eventuellt med elutombordare.. Det bör inte ske någon uthyrning av motorbåtar med förbränningsmotor eller kanoter i området, då dessa kan inverka störande på sjöns fågelliv.
- Udden ca 500 meter norr om Näsby gård. Här kan byggas en brygga för fiske. Båtar får ej förtöjas här, mer än vid tillfälliga strandhugg.

Underhållsåtgärder

Fisket kontrolleras även fortsättningsvis av fiskevårdsrådets förordnade fisketillsynsmän. Båtuppläggningsplatsen och de strandnära områdena i anslutning till dessa underhålls kontinuerligt av kommunen (lämpligen i samarbete med AB Kristianstadsbyggen vad gäller båtuppläggningsplatsen vid Frances udde intill Näsby gård).

4.6 Renhållning och sanitära anordningar

Beskrivning

Inom det föreslagna naturreservatet finns för närvarande inga renhållnings- eller sanitära anordningar för allmänheten.

Åtgärder

Renhållning och sanitära anordningar. Se bilaga 2, karta 10.

Toalett:

- Uppförs eventuellt vid Norra Lingenäset

Soptunnor:

- P-plast vid Norra Lingenäset

Det framtida behovet får utvisa om soptunnor behöver placeras ut på fler ställen. Platser som i framtiden skulle kunna behöva soptunnor är t.ex. Ödetomten SÖ om N. Lingenäset, den eventuella grillplatsen på Frances udde och vid den eventuella P-plats i anslutning till Näsby gård.

Underhållsåtgärder

Sopkärl och toaletter töms och underhålls regelbundet av kommun.

4.6 Sammanfattning av tillgänglighetsanordningar för platser med förväntat, högt besöksantal.

En bruttoredovisning av anordningar för besökande redovisas på bilaga 2, karta 10.

Norra Lingenäset/ödetomten

- Denna plats kommer troligen att vara den mest besökta, efter Näsby gård, i det framtida reservatet. Området kan nås med bil, cykel och till fots.
- En stor parkeringsplats med plats för bilar och bussar finns.
- Takförsatt informationsstativ finns. Härifrån kommer många besökare att till fots ta sig ut i reservatet, varför detta kommer att vara en viktig "spårcentral" för de olika stigstråken.
- Ett handikappanpassat fågeltorn med rullstolsramp kan ersätta det gamla tornet.
- En handikappanpassad naturstig kan utföras från parkeringen till fågeltornet och eventuellt tillbaka som en kort rundslinga med en sydlig och sedan östlig sträckning genom skogen tillbaka till parkeringsplatsen.
- Plats för grillning samt några fika/lekytor underhålls vid den gamla ödetomten, ca 100 m söder om Norra Lingenäset.
- Toalett vid behov och soptunna vid parkeringen samt soptunna vid behov vid ödetomten.

Aludden

- Den naturnära stigen, söderut från Norra Lingenäset mot Näsby gård, passerar området och den norra stigrundslingan, över betesmarkerna mot Norra Lingenäset, stöter till här.
- Utblicken över de nyrestaureerade strandängarna från skogskanten med alarna och de stora ekarna samt askarna är tilltalande.
- Ett fågeltorn kan anläggas i skogskanten om behov finns i framtiden.

Udden ca 500 meter norr om Näsby gård

- Området kan nås till fots och med cykel.

- Den naturnära stigen mellan Norra Lingenäset och Näsby gård passerar udden vilket också stigrundslingan från det närbelägna Näsby gård gör.
- Den öppna sjökontakten genom bladvassen med en fiskebrygga kan också dra folk till platsen. Ett tänkbart fågeltorn skulle göra platsen ytterligare attraktiv.

Franckes udde

- Området kan nås till fots och med cykel, men är också lätt tillgängligt från en parkeringsplats vid Näsby gård.
- Gångstigen från Näsby gård skulle kunna göras handikappanpassad ut till uddens spets.
- Om praktiska möjligheter bedöms finnas, skulle en handikapparkering kunna anläggas på lämpligt ställe mellan Näsby gård och udden.
- En handikappanpassad brygga för fiske och båt/flottangöring skulle kunna byggas.
- Endast båtar tillhörande institutioner eller organisationer kan efter tillstånd från reservatsförvaltaren få båtplats här.
- Båtuthyrning, roddbåt eventuellt med elutombordare, kan ske om intresse från AB Kristianstadsbyggens sida finns att ombesörja detta.
- Låda för Naturskolans undervisningsmaterial kan placeras här .
- Plats för grillning kan ställas i ordning.
- Soptunna kan placeras ut.
- Om önskemålen angående dimensioneringen av anläggningarna här intill Näsby gård blir större än vad som kan betraktas som normalt i ett reservat, får tillsyn, skötsel och underhåll fördelas på lämpligt sätt.

Lerduvedungen

- Området kan nås till fots och med cykel, men är också lätt tillgängligt från bilparkeringen ca 300 meter öster om platsen.
- Den naturnära stigen från Näsby gård passerar Lerduvedungen innan den fortsätter mot sydost och Västra fäladsmarken.
- Den södra stigrundslingan som i öster går genom det gamla skjutbaneområdet passerar också Lerduvedungen.
- Om man kommer cyklande från Västra fäladsmarken mot Näsby gård kan man lätt göra en avstickare ut till Lerduvedungen via stigen från bilparkeringen.
- Ett högt fågeltorn ligger på höjden vid Lerduvedungen. Härifrån har man en god utblick över Araslövssjöns södra delar och Helge å i sydlig riktning.

5. Jakt

Jakt på den kommunala marken inom det föreslagna naturreservatet bedrivs enligt löpande 1-årsavtal. Näsby jaktvårdsförening innehar jakträtten inom större delen av området och deras årsavtal löper under perioden 1/7-1/7, medan jaktarrendatorn för de södra delarna av Västra Fäladen har ett avtal som löper mellan 1/1-1/1. I avtalet med Näsby

jaktvårdsförening anges att jakten på sikt skall upphöra. I reservatsföreskrifterna anges att jakt på våtmarksfåglar inom reservatet inte skall få ske efter den 31 december 2003. Härefter skall endast skyddsjakt tillåtas.

I Araslövssjön finns ett antal privatägda fastigheter inom det föreslagna naturreservatet. På några av dem bedrivs viss jakt på sjöfågel. Jakten inom dessa områden avvecklas vid samma tidpunkt som på den kommunala marken.

Jakträttsinnehavare bör under jakttider informera allmänheten genom anslag uppsatta i området, lämpligen i anslutning till vägar och gångstigar som leder in i området.

Jakträttsinnehavare ska informeras när någon aktivitet planeras inom området som kan beröra jaktutövandet.

6. Utmärkning av reservatet

Utmärkning ska utföras av reservatsförvaltaren, eller denne som den sätter i sitt ställe, enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

7. Tillsyn

Reservatsförvaltaren, eller denne som den sätter i sitt ställe, svarar för regelbunden tillsyn av naturreservatet.

8. Dokumentation av utförda åtgärder

Reservatsförvaltaren, eller den som denne sätter i sitt ställe, skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange:

- Skötselområde
- Utförd åtgärd inom respektive skötsel- eller delområde
- År och månad för åtgärdens utförande
- Kostnader
- Finansiering
- Intäkter
- Eventuella noteringar om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom naturreservatet, t ex slitage och andra störningar p g a friluftslivet

Vad gäller skötselåtgärder styrda av skötselmålen ska den dokumentation som krävs anges i skötselavtalet.

All dokumentation ska utgöra underlag vid en eventuell revidering av skötselplanen.

9. Idéer beträffande uppföljning av skötsel, övervakning av flora och fauna, behov av ökad kunskap

Uppföljning av uppsatta skötselmål ankommer på reservatsförvaltaren. Särskilt program för uppföljning och utvecklingen hos områdets flora, vegetation och fauna kan upprättas och fogas till skötselplanen. Ett särskilt ansvar föreligger beträffande övervakningen av arter och livsmiljöer i Natura 2000.

Mätning av kvalitetsmål

Nedan följer exempel på metoder där man genom olika mätmetoder kan få kvantitativ uppgifter om eventuella förändringar i naturreservatets växt- och djurliv. Ett flertal av mätningarna som berör växtsamhällen och växtpopulationer kan göras samtidigt. Mätmetoderna är hämtade ur "Äldre fodermarker" av Ekstam & Forshed, 1996. De flesta metoderna kan även användas i skogarna. De växtmätningar som lämpar sig på svampar bör även utföras på dessa, särskilt i skogarna.

Tabell 2. Exempel på mätmetoder (som bör utföras vart femte år)

- *växtsamhällens utbredning* mätas genom vegetationskartering.
- *artrikedom hos marklevande växter* i olika växtsamhällen beräknas inom fast utlagda ytor.
- *mängdförhållanden bland arterna* i olika växtsamhällen beräknas med hjälp av täckningsgradsanalys inom fast utlagda ytor eller med hjälp av punktfrekvensanalys utefter en fast utlagd linje.
- *arttätheter* (art/area-förhållanden) i växtsamhällen mätas med hjälp av arttäthetsanalys inom fast utlagda ytor.
- *förekomstfrekvens* av växtpopulationer mätas, dels med hjälp av frekvensmätning inom fast utlagda ytor, dels genom individräkning inom fast utlagda ytor.
- *föryngringsförmåga* hos växtpopulationer mätas inom fast utlagda ytor.
- *populationsstorlek och populationstäthet i fågelsamhällen* mätas genom revirkartering och parinventering
- *artrikedom och populationer i speciellt utvalda djursamhällen* (ex fladdermöss, insekter, landlevande snäckor) mätas genom räkning av antalet arter och individer i aktuellt mätområde.

Detta är ett utmärkt område att samarbeta med skolor på olika nivåer (från grundskolor till högskolor) och med föreningar, som kan svara för vissa mätningar, t ex inom speciellt utvalda områden eller av vissa arter. Särskilt skolorna har ofta möjlighet att göra årligen återkommande mätningar, vilket på sikt ger ett ovärderligt mätmaterial.

Andra exempel på områden där skolor eller föreningar kan medverka är genom att ta ansvar för speciellt utvalda restaurerings- eller slåtterytor inom det föreslagna naturreservatet, samt eventuellt vid restaurering och uppföljning av småvatten.

Behov av inventeringar

I samband med att området dokumenterades bedömdes behovet av inventeringar i syfte att öka kunskapen om området. Förslag till inventeringar redovisas i tabell 3.

Tabell 3. Inventeringar som bör utföras inom naturreservatet

- Fördjupad florainventering med namngivning av växtsamhällen inför mätningar av skötselplanens kvalitetsmål.
- Undersökning av Araslövssjöns flora och fauna, med särskild tonvikt på vattenvegetationen.
- Fördjupad insektsinventering, med särskild tonvikt på backmalmätare inom delområdet 10a, insekter knutna till lövskogsmiljöer eller solitära träd, insektsfaunan vid ödetomten samt skalbaggar i allmänhet.
- Grod- och kräldjursinventering, med särskild tonvikt på stinkpadda och vattensalamandrar.
- Fördjupad inventering av svampar, med tonvikt dels på de artgrupper och dels på de delar av naturreservatet som är mindre kända idag.
- Moss- och lavfloran bör undersökas närmare då kunskaper om dessa i stort sett saknas.
- Fördjupad inventering av den gamla ödetomtens trädgårdsväxter och förslag till restaurering och skötsel av området.

10. Ekonomisk ansvarsfördelning

Ansvaret för skötselåtgärder och ekonomiska åtaganden skall ske enligt följande:

- a) Länsstyrelsen svarar för nödvändiga investeringar i gränsutmärkning, erforderlig skyltning och information om området. Kostnaderna för att genomföra ett eventuellt uppföljningsprogram för kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus skall åvila Länsstyrelsen.
- b) Reservatsförvaltaren (Kristianstads kommun), ansvarar för tillsyn av området.
- c) Kommunen svarar för anläggande och underhåll av stängselgenomgångar, gångstigar, parkeringsplats mm. Kommunen svarar också för uppställning, tömning och underhåll av soptunnor och toalett. Åtgärder för att bibehållande eller säkrande av den biologiska mångfalden i betes- och slåttermarkerna bör så långt möjligt finansieras inom ramen för EU:s miljöstödsprogram. Kommunen svarar också för skötselåtgärder för bevarande av naturvärden som går utöver de skötselvillkor som anges för miljöstöd. Finansiering av skötsel och underhåll sker i enlighet med överens-

kommelse som träffas mellan länsstyrelsen och kommunen i anslutning till skötseln av naturvårdsmarker i Kristianstads kommun.

- d) Uppförande av anläggningar och istandsättningsåtgärder bör utföras i enlighet med upprättat prioriterat 10-årsprogram. Bilaga 3. Hastigheten varmed åtgärderna genomföres är avhängigt bland annat möjligheterna till extern medfinansiering av utförandet och möjligheterna att tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike svarar, beroende på tilldelade eller externt tillskjutna resurser, för framtagande av fördjupad informationen och uppförande av torn.

11. Kartor

Skötselplanekartor finns samlade i bilaga 2.

12. Källor

Litteratur, kartor, flygbilder och muntliga kontakter redovisas i bilaga 4.

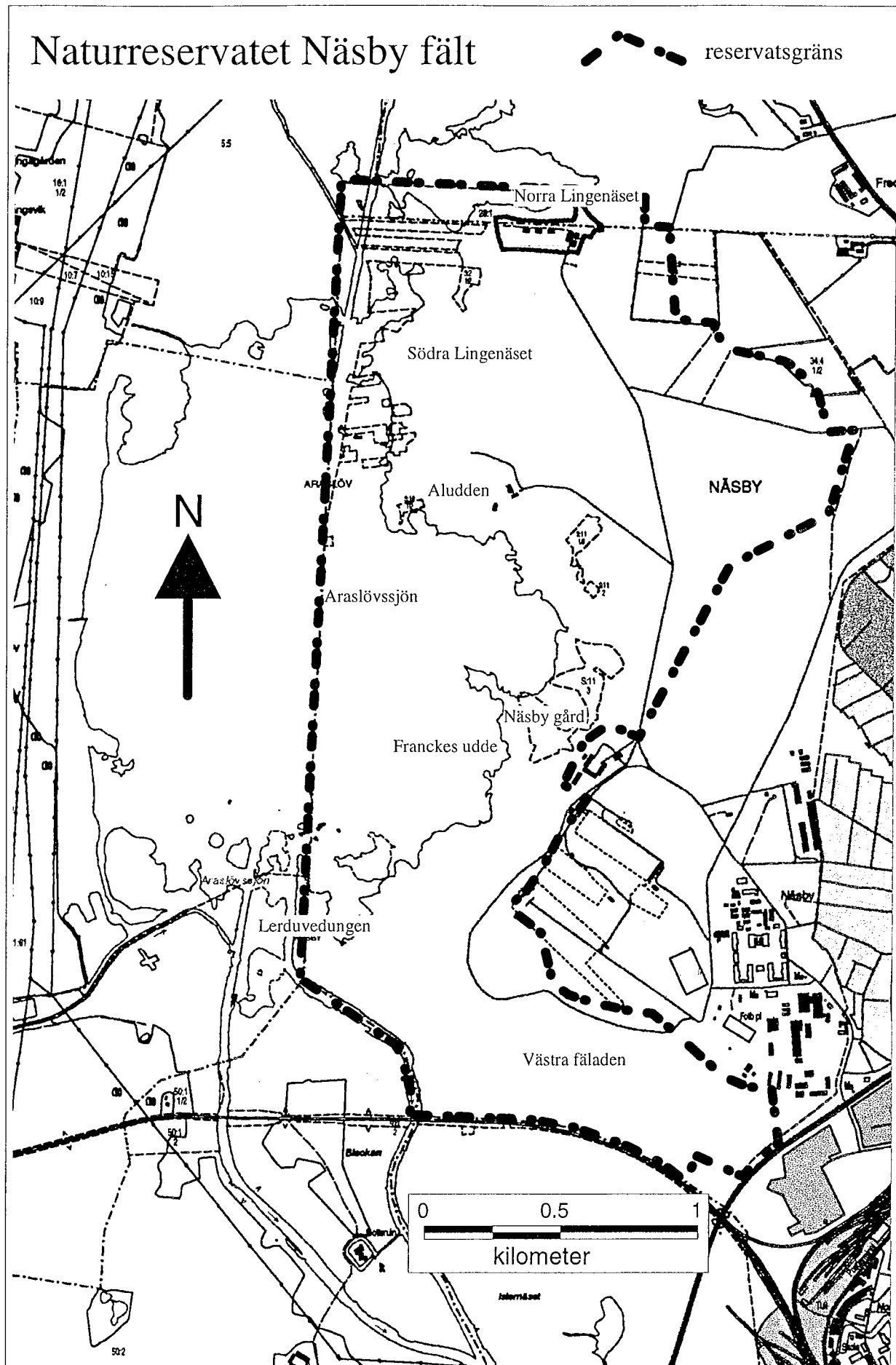
Bilaga 1. Karta över områdets avgränsning

Bilaga 2. Skötselplanekartor.

- Karta 1: Områden inom vilket anordnande av tävling m m inte är tillåtet eller där medgivande från reservatsförvaltaren krävs.
- Karta 2: Befintliga ledningar och borrar samt placering av eventuell dagvattendamm och eventuella undersökningsbollar
- Karta 3: Områden inom vilka det råder förbud att plocka kärlväxter (blommor), mossor och lavar
- Karta 4: Område inom vilket det hela året råder förbud att medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur
- Karta 5: Undervisningsyta (naturskola, ekologi, praktisk naturvård)
- Karta 6: Nuvarande markanvändning
- Karta 7: Huvudsaklig planerad markanvändning
- Karta 8: Indelning i skötselområden
- Karta 9: Ammunitionsröjd nedslagsplats för granatkastare, där frånvaro av blindgångare inte kan garanteras vid markarbeten djupare än 0,5 m.
- Karta 10: Anordningar för besökande

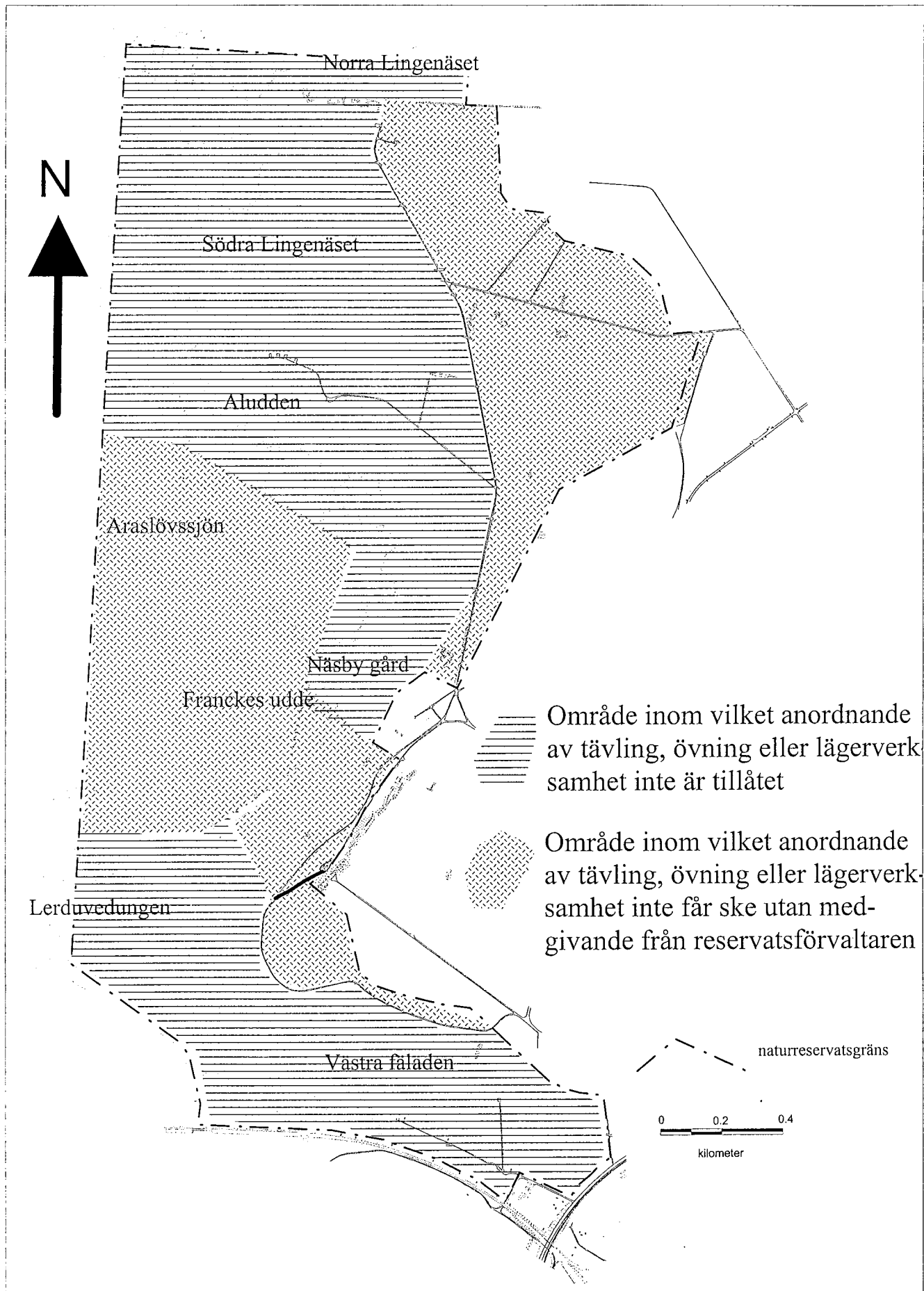
Bilaga 3. Istandsättning och drift, Naturreservatet Näsby fält

Bilaga 4. Källor – litteratur, muntlig

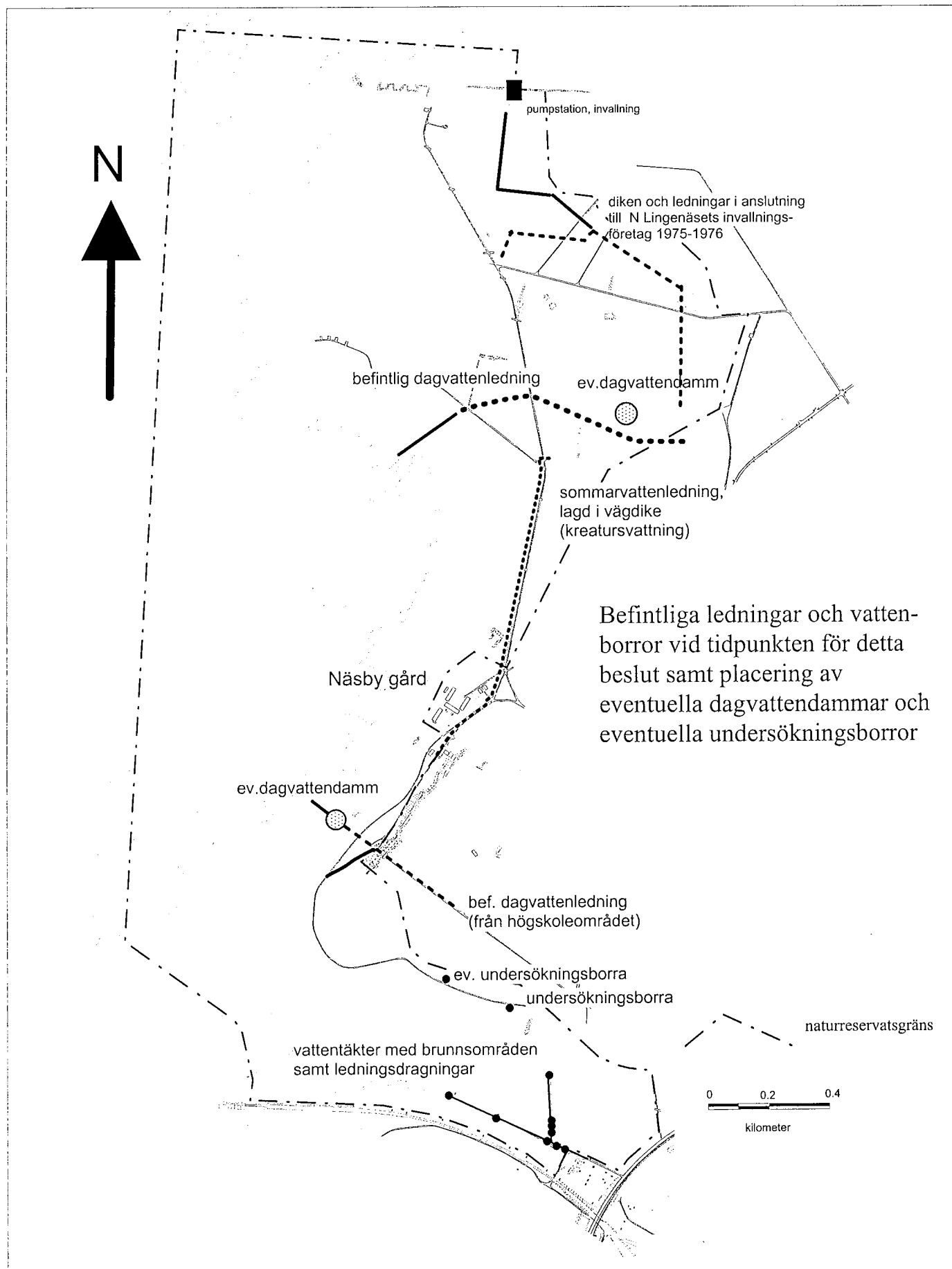
Naturreservatet Näsby fält

Bilaga 2, karta 1

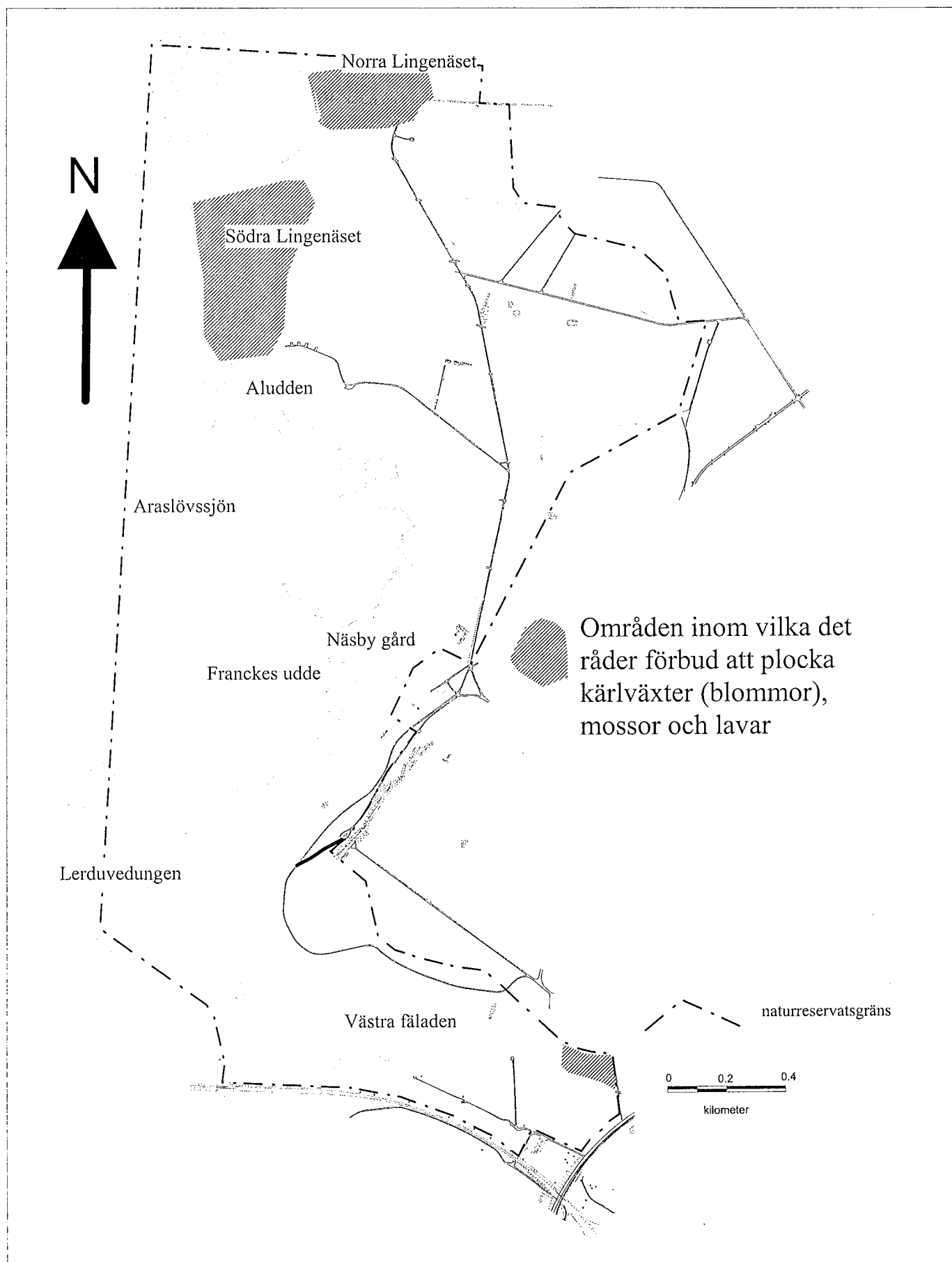
Naturreservatet Näsby fält

Bilaga 2, karta 2

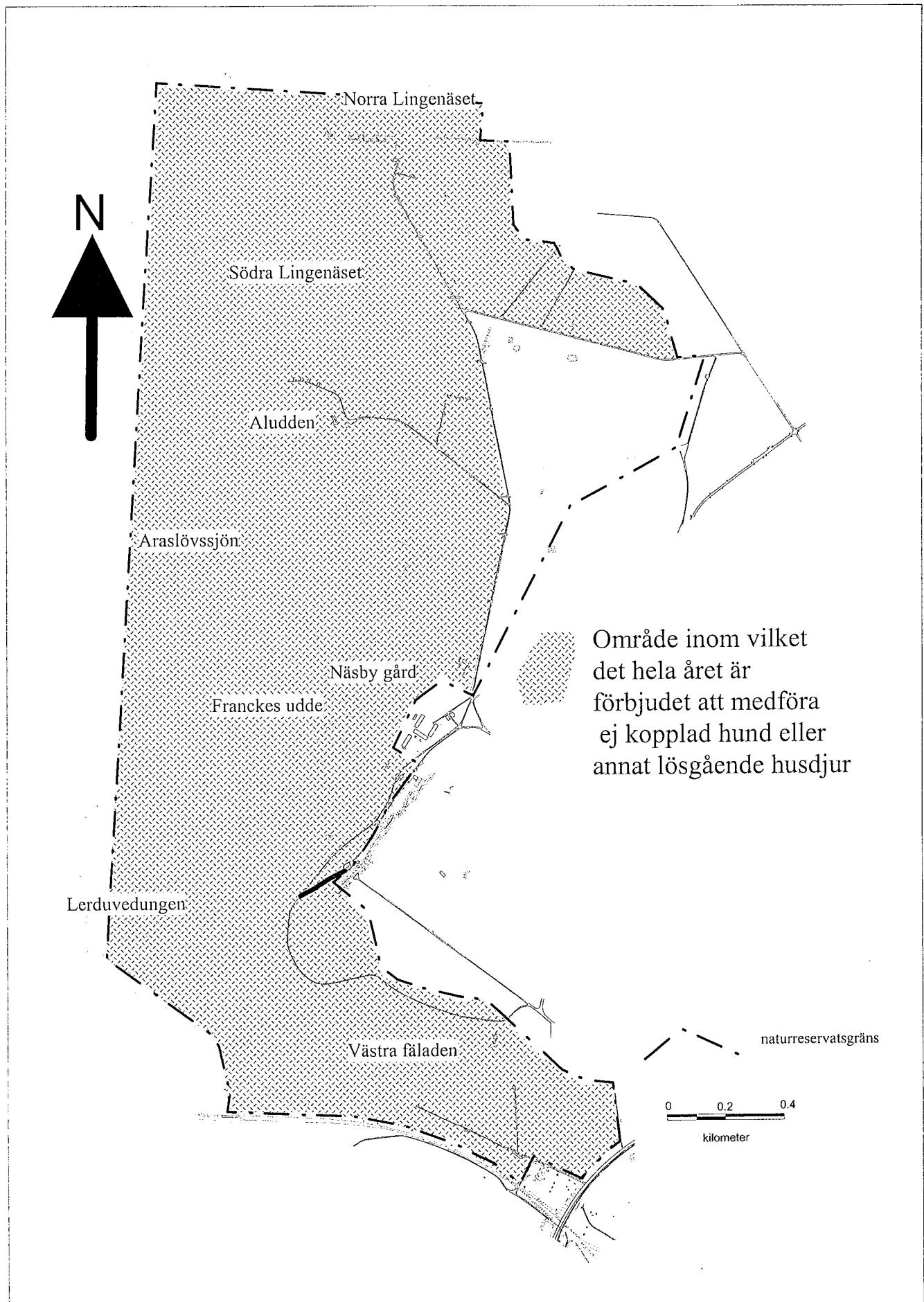
Naturreservatet Näsby fält

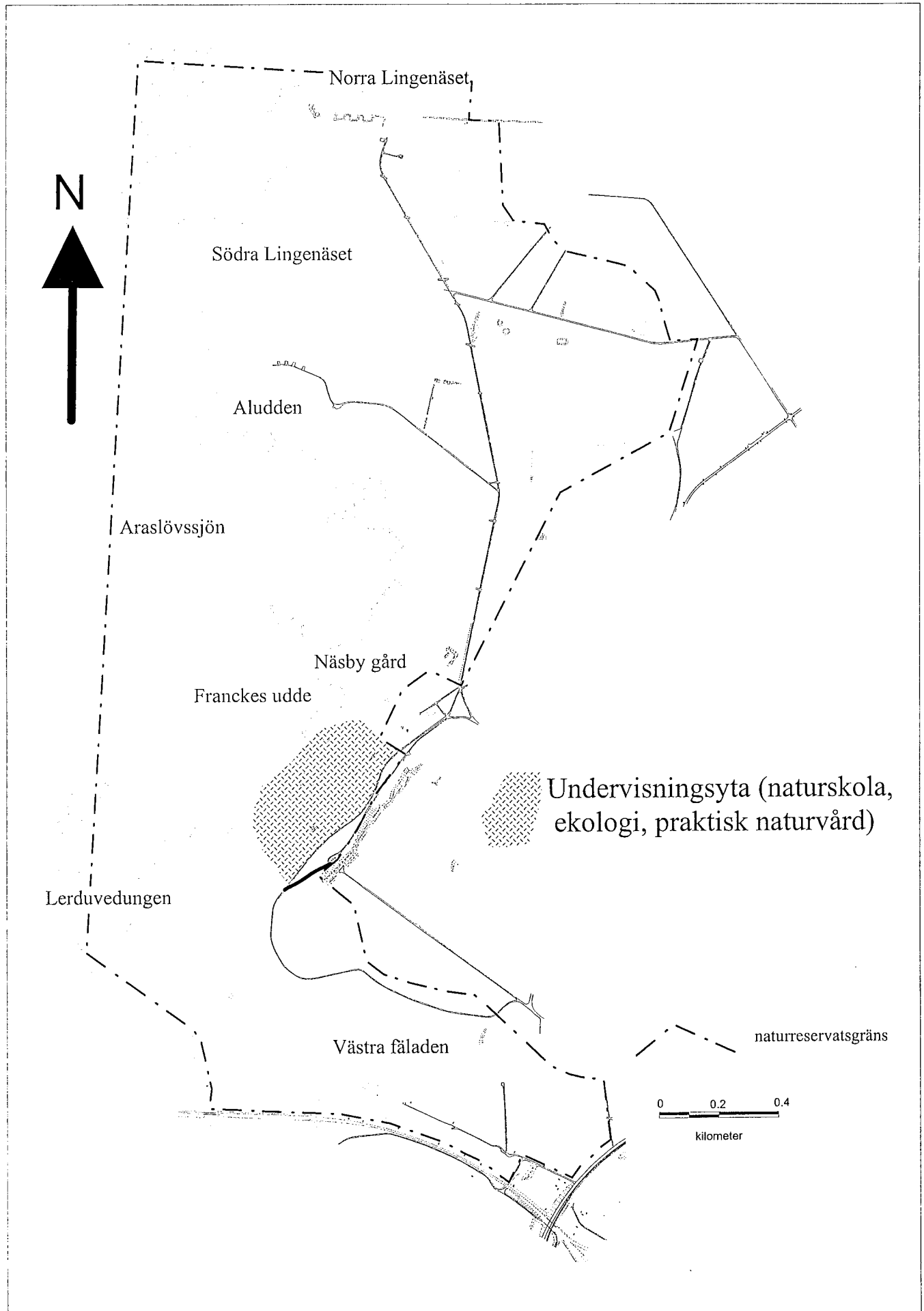
Bilaga 2, karta 3

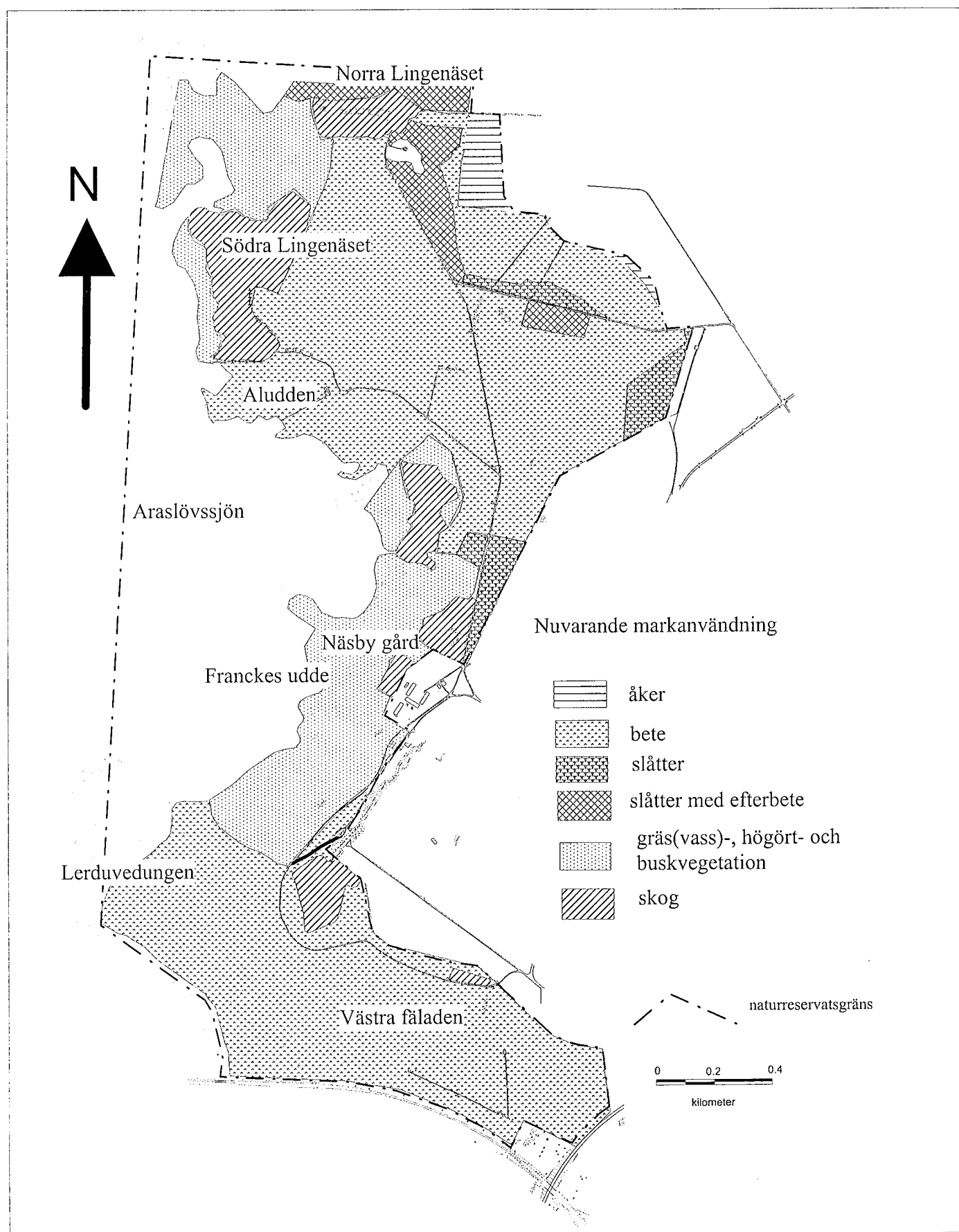

Naturreservatet Näsby fält

Bilaga 2, karta 4

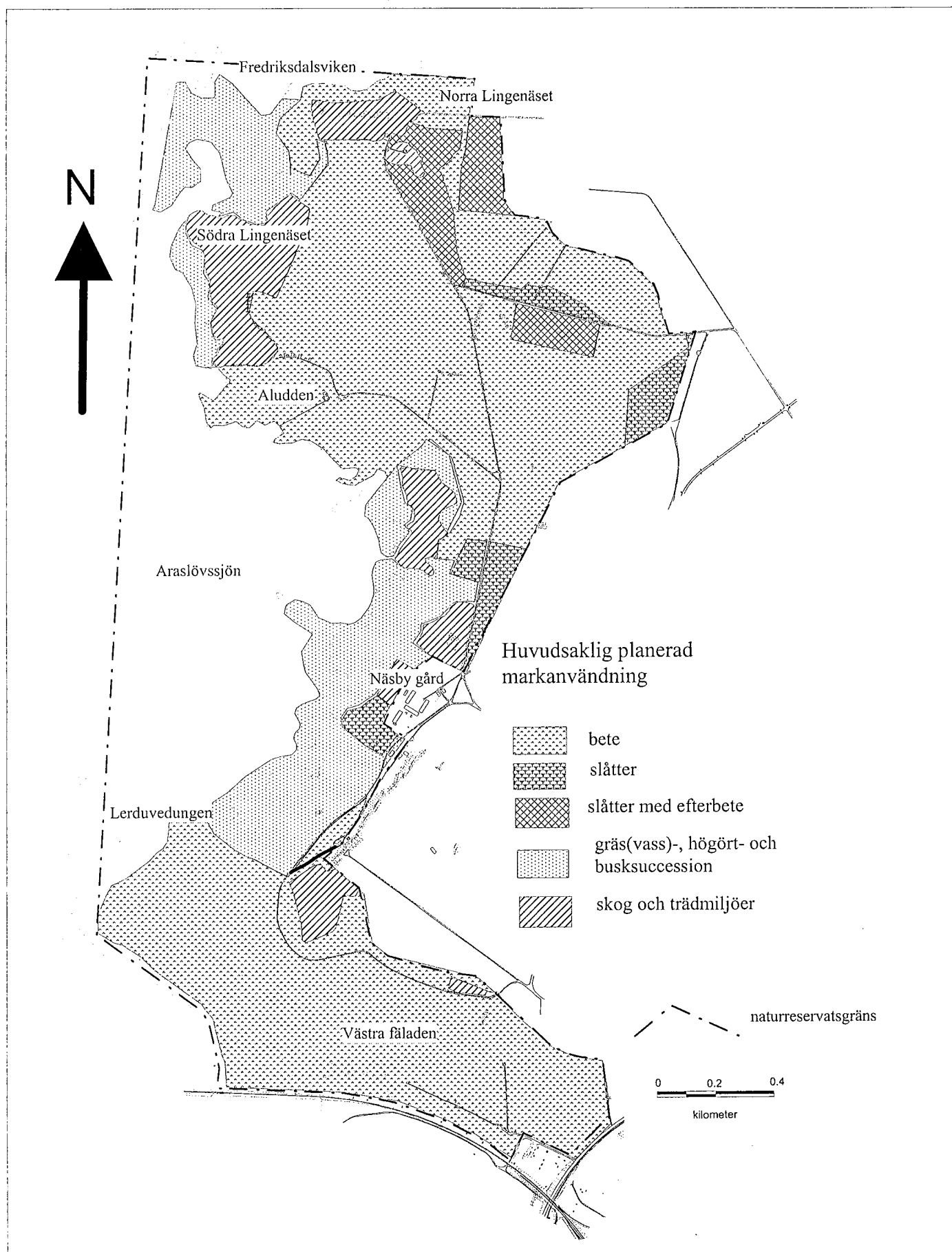

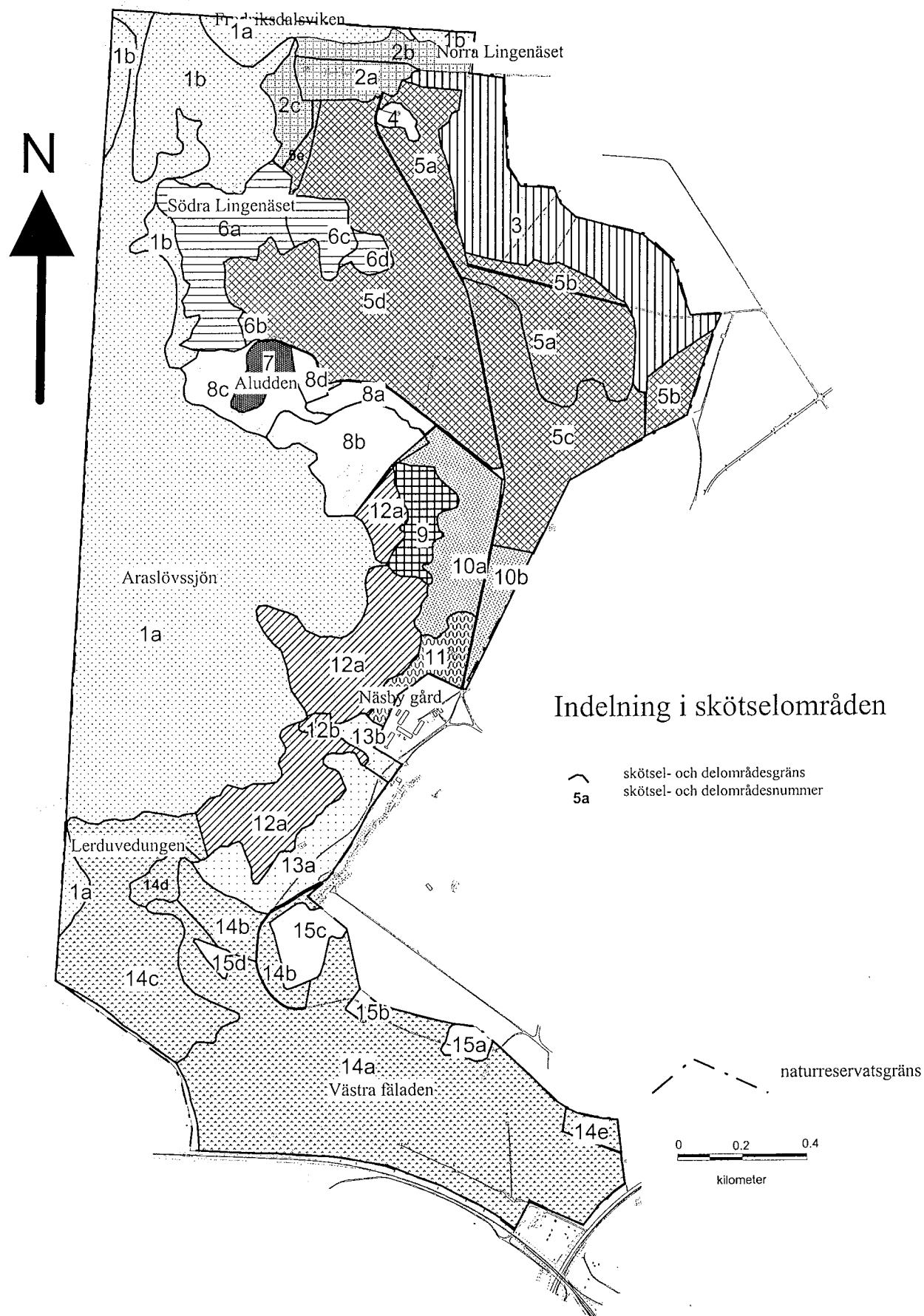
Naturreservatet Näsby fält

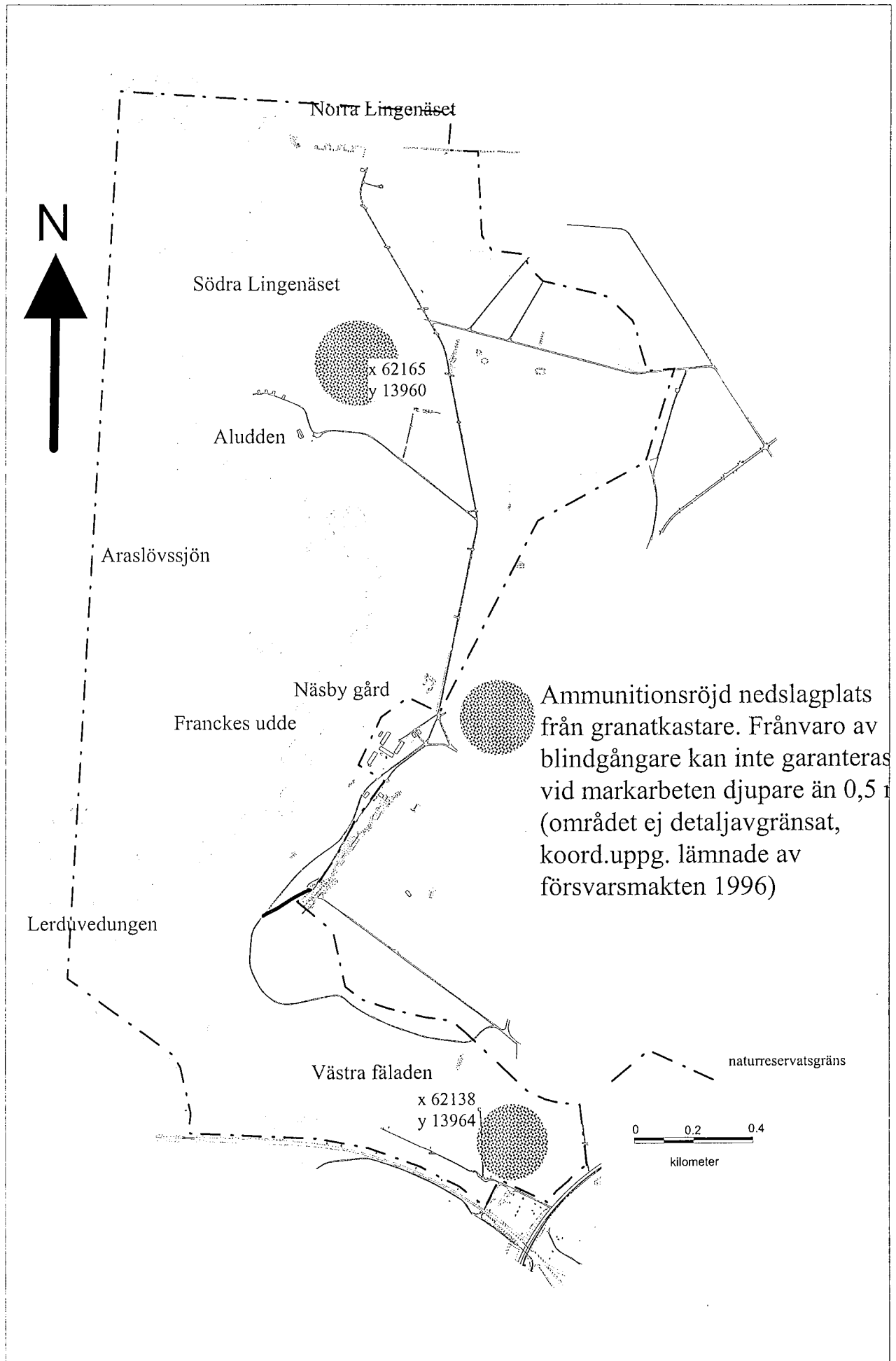
Bilaga 2, karta 7

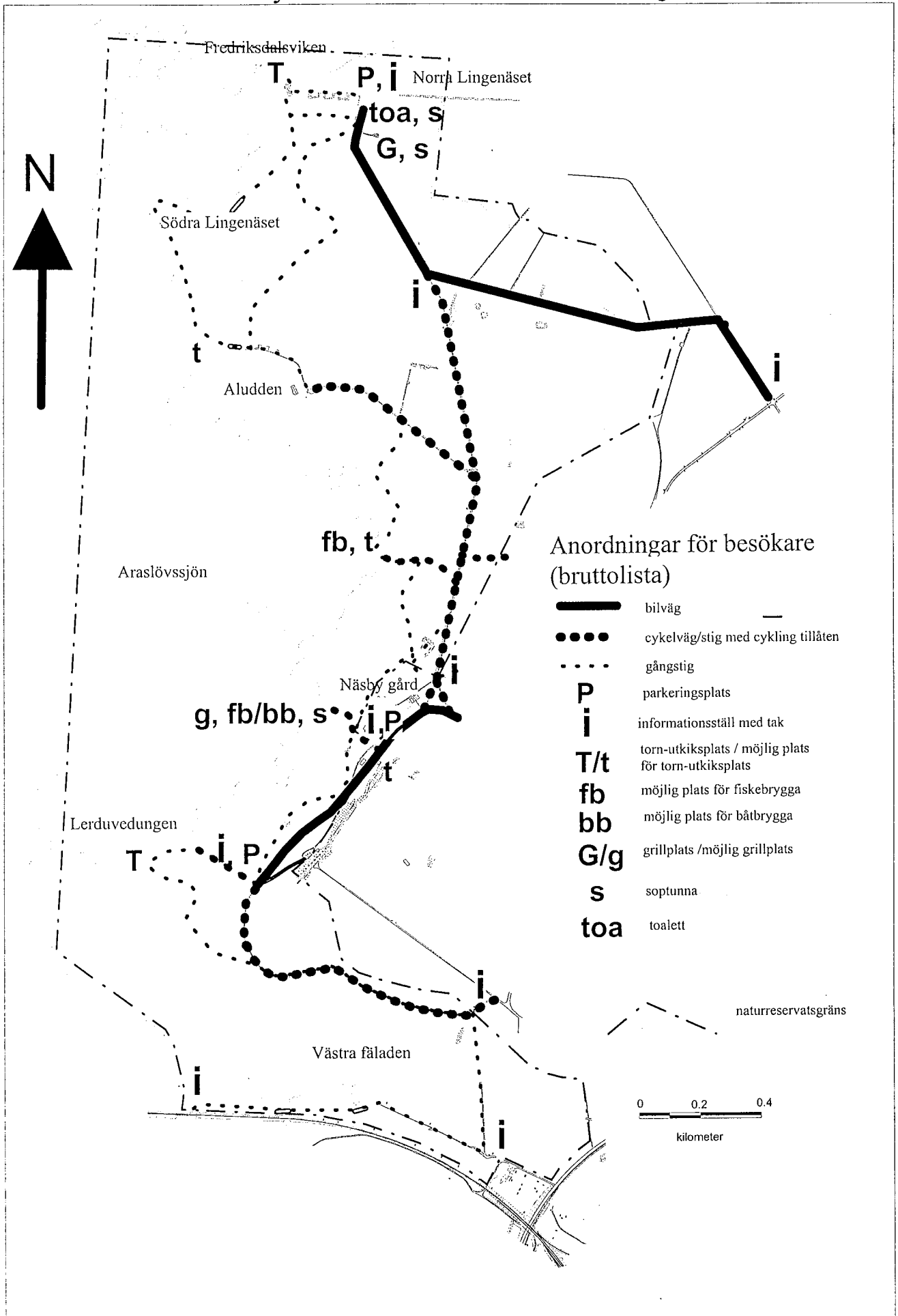

Naturreservatet Näsby fält

Bilaga 2, karta 8

Bilaga 3. Iståndsättning och drift, Naturreservatet Näsby fält

Hastigheten varmed iståndsättningsåtgärderna genomföres är avhängigt möjligheterna till extern medfinansiering av utförandet och möjligheterna att tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Åtgärder för att bibehålla eller säkra den biologiska mångfalden i betes- och slåttermarkerna bör så långt möjligt finansieras inom ramen för EU:s miljöstöd.

Tillgänglighet - drift 1/iståndsättning 2			1-2003, 2 inom 5 år, 3 inom 10 år
Istånds A / Drift B	Objekt	Åtgärd	Prioritet (iståndsättning)
	Information		
A	Allmän information	Framtagande av information samt skyltframställning	2
A	Fördjupad information	Framtagande av fördjupad information	2
A	Skyltställ	Kompletterande skyltställ (3 st)	2
B	Skyltställ 5+4	Oljning	
B	P-plats N Lingenäset		
A	Näsby gård	Anläggande av P-plats	2
B	P-plats Lerduvetornet		
	Bilvägar		
B	Bilväg Gamleg.-N.Lingen	hyvling	
B	Bilväg N.gård-LerduveP	hyvling	
	Gcvägar		
B	GC-väg Högsolan-LerduveP	hyvling	
B	GC-väg N.gård-mot N Lingen. o Aludden	hyvling	
A	GC-väg mot sjökontakt NV N gård		3
B	GC-väg mot sjökontakt NV N gård	underhåll	
	Gångstigar		
A	Gångstig - runt N Lingenäset	stiganvisning + viss röjning av grenar behövs + skylt till torn	1
B	Gångstig runt N Lingenäset	viss röjning av grenar	
B	Gångstig - N Lingen. - Aludden	underhåll spänger+stiganvisning+stätta	
A	Gångstig N-Lingenäset - Aludden (över betesmark)	tre stättor, stiganvisningsstolpar, skylt	
B	Gångstig - N-Lingenäset - Aludden (över betesmark)	underhåll av tre stättor, stiganvisningsstolpar, skylt	
A	Gångstig Aludden-N gård	två stättor, stiganvisningsstolpar, skylt	2
B	Gångstig Aludden-N gård	underhåll av två stättor, stiganvisningsstolpar, skylt	
A	Gångstig nedanför N gård-LerduveP	stiganvisningsstolpar, gräsröjning, skylt	2
B	Gångstig nedanför N gård-LerduveP	underhåll stiganvisningsstolpar, skylt, gräsröjning	
A	Gångstig LerduveP-Lerduvetorn	stiganvisningsstolpar + skylt till torn	2
B	Gångstig LerduveP-Lerduvetorn	klippning av stig	
A	Gångstig Lerduvetorn-GC-stig mot Högsk.	stiganvisningsstolpar + vägvisn.skylt	
B	Gångstig Lerduvetorn-GC-stig mot Högsk.	årlig tillsyn av stätta, oljning av spänger	2
A	Gångstig Högsk. via gamla skj.banan - jv.bron	stiganvisningsstolpar + vägvisn.skylt + ny stätta mot högsolan	2
B	jv.bron	årlig tillsyn av spänger o stättor, oljning av spänger	
	Handikappanpassade stigar		
A	Stig till nytt fågeltorn N Lingenäset	anläggande av rullstolsfarbar stig	3
B	Stig till nytt fågeltorn N Lingenäset	stigunderhåll	
A	G/C/handikapp-väg N.gård-Franckes udde	anläggande av rullstolsfarbar stig	2-3
B	G/C/handikapp-väg N.gård-Franckes udde	årligt underhåll	
	Torn, utsiktsplatser		
B	N Lingenästornet	årlig tillsyn, oljning	
A	Nytt handikapp-anp. torn N Lingenäset	byggande +besiktning	3
B	Nytt handikapp-anp. torn N Lingenäset	tillsyn samt oljning	
B	Lerduvetornet	årlig tillsyn, oljning	
A	Nytt torn V Aludden	byggande +besiktning	3
B	Nytt torn V Aludden	tillsyn samt oljning	
A	Nytt torn NV Näsby gård	byggande +besiktning	3
B	Nytt torn NV Näsby gård	tillsyn samt oljning	
A	Utsikt, skjutvall SV N gård	anläggande av stig+plan utsiktsyta	3
B	Utsikt, skjutvall SV N gård	underhåll av stig+plan utsiktsyta	

	Fiskebryggor		
A	Franckes udde SV N gård	byggande av brygga	3
B	Franckes udde SV N gård	upptagn., nedlägg., oljning	
A	NV om N gård	byggande av brygga	3
B	NV om N gård	upptagn., nedlägg., oljning	3
	Grillplats		
A	Ödetomten i norr	restaurering av bef. grillplats, anordnande av bänkar etc	1
B	Ödetomten i norr	underhåll bänkar m m	
A	Franckes udde SV N gård	nyanläggande av grillplats	3
B	Franckes udde SV N gård	underhåll	
	Toalett		
A	N Lingenåsets P	utplacering, förankring	2
B	N Lingenåsets P	regelbunden tömning	
	Soptunnor		
A	N Lingenåsets P	utplacering, förankring	1
B	N Lingenåsets P	regelbunden tömning	
Naturvård - drift 1/istandsättning 2			1-2003, 2 inom 5 år, 3 inom 10 år
Istnds A /			
Drift B	Objekt/skötselområde	Åtgärd	Prioritet (istnds)
B	1	Fortsatt klippning	
B	2	Beteshävd i delar av området, stängselunderhåll	
A	2	Reparation av grindstolpar	2
B	2	Utglesning av hasselbuskage	
B	2	Ammunitionsförråd, lyktstolpar	
B	3	Beteshävd, stängselunderhåll, slätter	
A	3	Buskröjning för utökat bete	3
A	3	Omföring av åker till slättermark med efterbete	2
A	4	Utredning betr. restaur. av gamla trädgården	3
B	5	Successiv röjning av hagornsbuskage	1
A	5	Jordvall o jordhögar	3
B	5	Underhåll av handgranatbås	
B	5	Hävd genom bete och slätter, stängselunderhåll	
A	8	Fortsatt röjning av videbuskage mot sjön, vassbearbetn.	2
A	8	Trädgårdsgård kring damm	2
A	8	Minska yta på byggnad och inhägnad, ta bort hårdgjord yta vid bidrottningklubben	3
B	8	Hävd genom bete, stängselunderhåll	
B	8	Utsättning/underhåll av sjöstängel	
A	9	Avverkning av granparti	3
A	9	Avstädnig, militär övningsplats	2
B	10	Hävd genom bete och slätter, stängelunderhåll	
A	11	Restaurering av Näsby gårds park	2
A	11	Utglesning av träd o buskage väster om Näsby gård	3
B	12	Utglesning av träd o buskage i igenväxningsområde	
A	13	Preparering av blivande slätterräng	3
B	13	Hävd av blivande slätterräng	
A	13	Borttagning av nordliga skjutvallen	3
B	13	Underhåll av handgranatbås	
A	13	Borttagning av husgrund mellan vägarna	2
B	13	Utglesning av träd o buskage i igenväxningsområde	
A	14	Borttagning av jordhögar	3
A	14	Fortsatt röjning av videbuskage mot ån, vassbearbetn.	2
B	14	Träd/buskröjning utanför fågeltorn	
A	14	Träd- och buskröjning vid torräng	2
B	14	Hävd genom bete, stängselunderhåll	
A	15	Successiv avverkning av bergtall	3
A	15	Avverkning av gran och lärk	2
A	15	Igenläggning av dike från aldunge	1
A	15	Begränsade åtgärder i aldunge	3
A		Utmärkning av reservatsgräns	1

Bilaga 4. Källor

Litteratur

- Adolfsson, K., Johansson, R. och Lorentzon, B. 1984. *Araslövssjön förr och nu*. Nordöstra Skånes Fågelklubb och Länsstyrelsen i Kristianstads län.
- Aronsson, M., Hallingbäck, T. och Mattsson, J.-E. (red). 1995. *Rödlistade växter i Sverige 1995*. ArtDatabanken, Uppsala (i samarbete med Naturvårdsverket, Stockholm).
- Björling, E. *Araslövssjön - en beskrivning av sjön och förslag till undersökningar*. Rapport december 1998., miljö- och hälsoskyddskontoret/C4 Teknik, Kristianstads kommun.
- Cronert, H. 1991. *Våtmarksområdet utmed Nedre Helgeån*. Naturvård - Kristianstads Vattenrike. Kristianstads kommun och Länsstyrelsen i Kristianstads län.
- Ekstam, U. och Forshed, N. 1992. *Om hävden upphör*. Naturvårdsverket.
- Ekstam, U. och Forshed, N. 1996. *Äldre fodermarker*. Naturvårdsverkets förlag.
- Gustafsson, L. och Ahlén, I. (red). 1996. *Växter och djur*. Sveriges Nationalatlas.
- Gärdenfors, U. (ed.). 2000. *Rödlistade arter i Sverige 2000*. ArtDatabanken.
- Karlsson, T. 1998. *Förteckning över svenska kärlväxter*. Svensk Botanisk Tidskrift, volym 91, häfte 5 1997.
- Kristianstads kommun. 1994. *Våtmarksområden (Convention on Wetlands) inom Kristianstads kommun - jakt-policy mm inom kommunägd mark*. Kommunstyrelsen 1994-06-08, § 201 (dnr 1994.253 229).
- Kristianstads kommun. 1997. *Grönstrukturplan över stadsdelen Näsby*. Stadsarkitektkontoret, C4 Teknik.
- Krook, J. 1996. *Näsby gård. En översiktlig beskrivning av naturförhållanden och naturvärden samt förslag till riktlinjer för framtida nyttjande och skötsel*. Ekologgruppen i Landskrona AB.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1809-10. *Råbelöfs Gård och Bys med flera Hemmans Ägor*. Willands Härad, Råbelöf Socken 1809-10. Akt nr Fjälkestad 11.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1855. *Christianstads samt Näsby och Nosaby byars laga Skifteshandlingar. Upprättade åren 1837, 1838 och 1855*. Akt nr Kristianstad 26.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1858. *No 35 Willands Hd Nosaby Sn. Handlingar rörande ändring af Näsby laga skifte upprättad år 1858. 2 delen*. Akt nr Kristianstad 13a II.
- Larsson, K. H. (red). 1997. *Rödlistade svampar i Sverige - Artfakta*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Kristianstads län. 1990. *Skötselplan för Norra Lingenäsets naturreservat*.
- Magnusson, M. 1979. *Norra Lingenäsets naturreservat, Kristianstads kommun. Naturvårdsinventering och skötselplan*. Meddelande nr 37. Växtekologiska institutionen, Lunds Universitet.
- Magnusson, S.-E., Andersson, J. och Vägren, G. 1989. *Markhävdkartering 1989. Helgeåns nedre vattenområde från Torsebro till havet*. Spoven, supplement nr 1. Nordöstra Skånes Fågelklubb och Kristianstads Vattenrike.
- Mossberg, B., Stenberg, L. och Ericsson, S. 1992. *Den nordiska floran*. Wahlström & Widstrand.
- Nordiska ministerrådet. 1994. *Vegetationstyper i Norden*. TemaNord 1994:665.
- Olsson, I. 1998. *2 objekt med naturvärden på Södra Lingenäset noterade inom projektet för inventering av nyckelbiotoper*. Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Kristianstad. Opublicerat utdrag.
- Olsson, K.-A. 1998. *Växtnoteringar från området vid Näsby fält och östra Araslövssjön*. Projekt Skånes Flora. Opublicerat utdrag.
- Tyréns Infrakonsult AB och Kristianstads kommun. 1997. *Översiktsplan Näsby. Bilaga miljökonsekvenser*.
- Wendt-Rasch, L. och Cronert, H. 1996. *Markhävdkartering 1996. Helgeåns nedre vattenområde i Kristianstads Vattenrike*. Spoven, supplement nr 5. Länsstyrelsen i Kristianstads län och Ekomuseum, Kristianstads Vattenrike.

Kartor

- Dahlberg. 1677-78. *Geometrisch Deliniation af Christianstad samth dess Sitiuation och huruledes det Annis 1677 och 1678* Krigsarkivet, Stockholm.
- Lantmäteriet och Krigsarkivet. 1986. *Skånska rekognosceringskartan 1812-20, framställd av Fältmättningsbrigaden*. Kartblad VIÖ 200 och VIÖ 201.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1809-10. *Charta öfver Råbelöf Gård och Bys samt Hemmanen Klåbbarp och Fårarps In- och Utägor ... Belägne uti Christianstads Län, Willands Härad och Råbelöfs Sochen, Afmätte Åren 1809 och 1810*. Akt nr Fjälkestad 11.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1837. *Karta öfver Näsby Västra Fälads-mark uti Christianstads län, Willands Härad och Nosaby Socken. Upprättad år 1837*. Akt nr Kristianstad 26.
- Lantmäterienheten, Kristianstad. 1858. *Kopia av Karta öfver alla ägorna till Näsby uti Nosaby socken, Willands härad och Kristianstads län. Upprättad åren 1835, 1836 och 1837...* Akt nr Kristianstad 13a II.
- Lantmäteriverket, Gävle. 1995. *3D SO Kristianstad. Gröna kartan*.

Rikets Allmänna Kartverk. 1931. *Ekonomisk karta. Kristianstad 62. Kristianstads län.*
Rikets allmänna kartverk. 1975. *Ekonomisk karta över Sverige. Kristianstads län. 033 29. 3D 2j Kristianstad.*
Rikets allmänna kartverk. 1975. *Ekonomisk karta över Sverige. Kristianstads län. 033 39. 3D 3j Råbelöv.*
Sveriges Geologiska Undersökning, Stockholm. 1978. *Berggrundskartan Kristianstad SO.* SGU Serie Af nr 121.
Sveriges Geologiska Undersökning, Uppsala. 1987. *Jordartskartan 3D Kristianstad SO.* SGU Serie Ae nr 88.

Flygbilder

61	Dj	017	27				
864	3C30	IRF	32	3E32	1:30 000	86-06-24	
864	3C30	IRF	33	3E32	1:30 000	86-06-24	
864	3C30	IRF	34	3E32	1:30 000	86-06-24	

Muntliga kontakter

Björk, Tony. Antikvarie. Länsmuseet i Kristianstad.
Cederberg, Björn. Småfjärilar. ArtDatabanken, Uppsala
Cronert, Hans. Naturvårdssamordnare, Kristianstads Vattenrike. Länsstyrelsen i Skåne län.
Ericsson, Nils Erik. Utredare. Mark- och exploatering, Kristianstads kommun.
Gustafsson, Ove. 1:e Statsgeolog. SGU, Lund.
Hofmann, Nils. Fiskevårdsman. Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde i Kristianstadsbygden.
Klintheroth, Leif. Fåglar. Kristianstad.
Larsson, Anders. Byrådirektör. Miljöenheten, Länsstyrelsen i Skåne län.
Ljungberg, Håkan. Entomolog. Lund.
Magnusson, Sven-Erik. Ekomuseichef. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike, Kristianstads kommun.
Modig, Erik. Utredningsingenjör. C4 Teknik, Gatu- och VA-avdelningen, Kristianstads kommun.
Neideman, Christer. Fåglar, amfibier. Skånes Naturvårdsförbund, Kristianstad.
Nilsson, Mauritz. Pensionerad militär, jägare. Kristianstad.
Olsson, Bo. Fjärilar. Balsby.
Palm, Zerny. Lantbrukare. Arrendator på Näsby fält.
Peper, Gösta. Fladdermöss. Höskolan i Kristianstad.
Persson, Christer. Byrådirektör. Miljöenheten, Länsstyrelsen i Skåne län.
Pålsson, Lars. Miljöenheten, Länsstyrelsen i Skåne län.
Roos, Gert. Mättningsingenjör. Stadsingenjörskontoret, Kristianstads kommun.
Skällberg, Sam. Kommunekolog. Miljö- och hälsoskyddskontoret, Kristianstads kommun.
Svensson, Ingvar. Småfjärilar. Österslöv.
Wagnström, Johan. Fiskeridirektör. Fiskefunktionen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Weber, Elisabet. Landskapsarkitekt. Stadsarkitektkontoret, Kristianstads kommun.
Örstadius, Leif. Svampar. Kristianstad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 20 december 2002** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040 - 25 20 00 (växel).